

NÉPLAP

A MAGYAR KOMMUNISTA PÁRT KELETMAGYARORSZÁGI KERÜLETÉNEK NAPILAPJA

„Azokat a nyilasokat, akik súlyosan vétkeztek a nemzet ellen, föl kell kötni, a kisebb nyilasokat össze kell fogni munkásszázadokba, van itt éppen elég rom, amit ők okoztak, azt el kell takarítaniok.”

Rákosi Mátyás III. 25-én.

Mindent a termelésért!

A földművelésügyi miniszter két rendeletét ismertetjük ma, amelyek a befejezett földreform ügyének szükséges biztosítékai. A földreform csak akkor éri el célját, ha a termelés is megindul. A két rendelet egyrészt a haszonbérletek problémáját juttatja közmegelődéssel szolgáló megoldásra, a másik pedig a munkaezők kérdését szabályozza.

A haszonbérletek tárgyában hozott rendeletek közül ki kell emelnünk a haszonbérlek 10—15, illetve 20 százalékos rendezését. Meltányos és igazságos intézkedés, amelyik meggátolja a haszonbérletek tetszesszerű anti megállapítását, védi az amúgy is nehéz helyzetben lévő kishaszonbérlet. Különösen méltányos ez most a fasizmus és a háború szörnyű rombolásai után, mert csak így lehet biztosítani a paragon heverő földek munkába vételét. Együttal azonban erélyesen védi ez az intézkedés a kisemberek érdekeit, amellyel, hogy gátat vet az anarchianak.

A termelés biztosításának előfeltétele azonban a munkaező kérdése. Ha a földreform jelszava, hogy a földekből egy talpalatnyi se maradjon megműveletlenül, akkor ennek egyetlen biztosítéka az, ha egy munkaező sem marad dologtalanul. Férfiak, kemény munka vár ránk, erőnkön felüli kötelességteljesítés. A munkásság — a májusi verseny máris kiemelkedő eredményeiből látjuk — vállalja is ezt az áldozatot.

Hangsúlyoznunk sem kell, hogy a rendelet erélyére éppen most van a legnagyobb szükség. A rendelet jogot ad, de kemény kötelességeket is szab. Mindennél fontosabb ma a termelés biztosítása, hozzáfűzzük azonban még, hogy nézetünk szerint — utalunk itt egyébként Szabó István párttitkár elvtársunknak a Nemzeti Bizottságban elhangzott beszédére is — legkíméletlenebb eréllyel azokkal szemben kell eljárni, akik a legválogatottabb eszközök és lehetőségek felhasználásával hátráltatják a termelést. Akik a legfontosabb élelmiszerek helyett másodsorban számításba

Bécs újjongva fogadja a vörös csapatokat

A Vörös Hadsereg Csehszlovákiában elfoglalta Hodonint — Az angolszászok Jénát, Braunschweigét szabadították fel és 25 km-re vannak Chemnitztől

Hitleri Németország végnapjaihoz közeledik. Keletről és nyugatról óriási csapások hatása alatt áll. A diadalmos Vörös Hadsereg Bécs felszabadítása után Ausztria szívében harcol és Csehszlovákia belsejébe is betört, nyugaton pedig a Ruhr-vidék teljes elvesztése után már az Északi-tenger partjaihoz közelednek az angolszász csapatok: a német hadigépezetben is mind nyilvánvalóbban mutatkoznak a végső törés jelei. A Hitler-fasizmus brutális uralomrajtása óta vándál kegyetlenséggel tiport el minden — vele csak részletekérdeésben is — ellenkező akaratot, most kapkodva próbál még egyszer úrrá lenni a fenyegető és zűrzavaros helyzetben.

Német ellenállási mozgalom

A német hadseregben már régebben is jelentek ellenállási jelei Hitler eszelen politikájával és stratégiájával szemben, de

ilyen méretben, mint most, még nem bontakozott ki ellenállási mozgalom.

Nemesak a fasizmus leigáztottjai: dánok, norvégek, osztrákok, hanem az olaszok és a németek között is hatalmas ellenállási mozgalom körvonalai bontakoznak ki.

A német ellenállási mozgalom a „Szabad Németország” (Freies Deutschland) illegitimitásból az egész háború alatt, sőt Hitler uralomrajtása óta állandóan küzdött a népelnyomó fasizmus ellen, a terror miatt azonban komolyabb eredményt elérni nem tudott. A szabad német mozgalom mellett

most a német légiere sorai-ban mutatkozik szervezett ellenállás.

Barber tábornokot 85 pilótával együtt kivégezték, letartóztatták Sperrle tábornagyot, a 3. légflotta volt parancsnokát, valamint Richt-hofen tábornagyot, a 2. légflotta volt parancsnokát, akik határozottan követelték a feltétel nélküli fegyverletételt.

Az már nem újság, hogy a

jövő termelvények vetésére művelik a földet. Akik a földeken hevertetik még tavalyi terményeiket is. Ezek a je-lenségek teljesen kimerítik a

Volkssturm — amire Hitler és Himmler annyira számítottak — teljesen csődöt mondott. Csapatok a harcban kimerülve menten megadják magukat;

az ellenben a végső összeomlás tünete, hogy a körülzárt német városok sorra megadják magukat.

A német hadsereg sorai-ban kezd jelentkezni a józan belátás, amit Königsberg és számos kisebb-nagyobb délnyugat-németországi város feladása mutat. Hitlerék hiába próbálnak acsarkodni és szitkokat szórni a megadást elrendelő parancsnokokra, hiába hoznak azok távollétében halálos ítéleteket: a hadseregben belül megindult folyamatot — annak a belátását, hogy a háború Németország számára elvesztett — feltartóztatni nem lehet. Kettel, Bor-mann és Himmler parancsa, hogy a városokat végtelenségig kell védeni, nem lesz hatásos és a parancsnokok helyett csak az szerezhető elerhető családtagjain állhatnak bosszút a Gestapo pri-békjelt.

Világméretekben is

omladozik a fasizmus

Németország belső összeomlásának kísérő jelenségeként omladozik a fasizmus világméretekben.

Sztálin marsall napiparancsa Bécs elfoglalásáról

Moszkva, április 14. Sztálin marsall hadseregfőparancsnok külön napiparancsot intézett a 3. ukrán arevonal csapatainak parancsnokához, Tolbuhin marsallhoz és vezérkari főnökéhez, Ivanov altábornagyhoz:

A 3. ukrán arevonal csapatainak a 2. ukrán arevonal csapatainak együttműködésével heves utcai harcok során ma, április 13-án elfoglalták Bécsét, Ausztria fővárosát, a németek fontos stratégiai gőcpontját, amelyen át a Németország déli részéhez vezető utak haladtak. A március 16-tól április 13-ig tartó bécskönyeki és bécsi harcokban az arevonal csapatai szétzúztak 11 német páncéloshad-

Mindazok az államok, amelyek bármelyik földrészen is eddig különböző okokkal távolították magukat a háborútól, nem kívántak aktív részt venni a fasizmus elleni harcban, most Németország összeomlásának perciben sebesen jelentkeznek, hogy a háború végén remélt osztozkodásból ki ne maradjanak. Törökország, amelyik állammag oly fontos szerepe lehetett volna: ha a szövetségesek sokszori kérését idejében meghallgatja, jelentkezett elsőnek.

Törökország a háború folyamán kivárási álláspontot foglalt el mindaddig, amíg Németország veresége már mindenki számára napnál világosabbá vált.

És csak akkor lépett ellene hadba, amikor már komoly erőfeszítést annak szétzúzására nem kellett tenni.

Törökországon kívül azonban nyilvánvalóan a fasizmus győzelmére spekuláló országok is megmozdultak most a háború végén Németország ellen. Emlékeztetes, milyen küzdelmeket vívott az amerikai demokrácia azok ellen a délamerikai államok ellen, amelyek az amerikai egységfrontba beleilleszkedni nem akartak. Most a háború végén azonban egymásután jelentkeznek ezek az államok is.

Először Argentína üzent hadat

Németországnak, legutóbb pedig Chile. Betetőzte ezt a folyamatot Franco Spanyolországának hadbalépése Japán ellen.

Nyilvánvalóan az a számításon ezeknek a fasiszta, vagy fasiszta-barát kormányzatoknak, hogy egy

látszólagos hadbalépéssel megmentsék uralmukat

a háború utáni időkre. A demokratikus, szabadságszerető népeknek azonban más a véleménye. A teheráni és jaltai határozatok a fasizmus kiirtását tűzték ki az Egyesült Nemzetek céljává, bárhol a világon legyen is az található. Az Egyesült Nemzetek nem fogják megtűrni a fasizmust egyetlen országban sem, ennek egyik tanújeleként említjük Stettinius amerikai külügyminiszter nyilatkozatát Spanyolország hadbalépésével kapcsolatban, amikor kijelentette, hogy ez a lépés Franco Spanyolországának megítélésén nem változtat.

Németország katonai veresége még csak a fasizmus legerősebb államhatalmi rendszerét törli össze, de nem jelenti a fasizmus megsemmisítését. A teheráni és jaltai konferenciákon kialakult egységes állásfoglalás alapján azonban az Egyesült Nemzetek ennél tovább fognak menni és meg fogják akadályozni a fasiszta vagy félfasiszta rendszerek spekulációjának sikerét.

A második győzelmi napiparancs Hodonin elfoglalásáról

Moszkva, április 14. Sztálin marsall hadseregfőparancsnok másik külön napiparancsát a 2. ukrán arevonal csapatainak parancsnokához, Malinovszki marsallhoz és vezérkari főnökéhez,

ciókat üző elemek gáncsot vessenek a földreform, ezáltal az új demokrata Magyarország ügyének.

Szodiov vezérezredeshez intézte: A 2. ukrán arevonal csapatai folytatva támadásukat, ma, április 13-án elfoglalták Csehszlovákia területén Hodonin városát, fontos közlekedési csomópontot és a németek jól megerősített támaszpontját a Morva-folyó nyugati partján. A leginkább kitüntetett katonákat és tiszteket rendjelekkel való kitüntetésre terjesztem fel. Ma este 10 órakor 124 ágyú 12-szeres sortűzéval köszöntjük a 2. ukrán arevonal hős csapatait!

Zászlóanyagokat keresünk május elsejére, utána visszaadiuk. Propaganda osztály Néplap szerkesztősége

Jelentés a csehszlovákiai és bécsi harcokról

Moszkva, április 14. (MTI) A Szovjet Tudósító Iroda április 13-i hadműveleti jelentése: 2. ukrainai arcvonalunk csapatai támadásait folytatva április 13-án Csehszlovákia területén elfoglalták Hodonin városát, fontos közúti és vasúti csomópontot, a németek védelmének szétzúrták a németek tizenegy páncélos hadosztályát, köztük a 6. SS-tankhadosztályt, foglyul ejtették az ellenség 130.000-nél több katonáját és tisztjét, megsemmisítették, vagy zsákmányul ejtették az ellenség 1345 harcokészít és rohamlővegét, 2250 tábori ágyút és sok más hadianyagot és hadfelszerelést. Az arcvonal főbb szakaszán felderítő tevékenység és számos ponton helyi jelentőségű harcok voltak. Április 12-én az egész arcvonalon megrongáltunk, illetve megsemmisítettünk 40 német harcokészít és rohamlőve-

get, légiharcokban és légharító ágyúink tüzeben lelőttük az ellenség 37 repülőgépet. Április 11-én balti hajóhadunk repülőgépei támadást intéztek Pibau kikötőjében horogonyzó és Pilautól északnyugatra nyílt tengeren vesztelő német hadihajó és csapatszallító gőzösök ellen. A légitámadások során elsüllyesztettek egy torpedórombolót, három szállító hajót, összesen 23 ezer tonna ürtartalommal, ezenkívül bombatalálattal felgyújtottuk az ellenség egy hétezer tonnás szállítóhajóját és egy nyolcezerest pedig súlyosan megrongáltunk.

A hatodik főváros

Bécs a hatodik európai főváros, amelyet a Vörös Hadsereg felszabadított a németek uralma alól. Bukarest, Szófia, Belgrád, Varsó, Budapest után most Bécsből is kiverték a német fasisztákat. 2. ukrainai arcvonalunk csapatai két héttel ezelőtt elérték az osztrák határt és ma már Bécs utcáin vörös zászlókat és osztrák nemzeti lobogókat lenget a szél. A német fasiszták Bécsben is Budapest sorsára akarták juttatni. Romhalmazzá akarták változtatni az osztrák fővárost. A szovjet csapatok azonban nem hagyták időt a németeknek arra, hogy megvalósítsák ördögi tervüket. A Bécsért folyó harcokban a német fasiszták óriási veszteségeket szenvedtek.

Jéna elesett, Lipcsénél folynak a harcok

London, április 14. A 3. amerikai hadsereg csapatai megkerülték Lipcsét és mintegy 60 kilométerre állnak Drezdától. Patton 4. páncélos hadosztálya tegnap 70 kilométert nyomult előre, majd átkelt a Mulde-folyón Lipcsétől délkeletre.

50 km-re a cseh határtól

A 3. amerikai hadsereg más tankoszlopai Bajorországban törnek előre és nem egészen 50 kilométerre állnak a cseh határtól.

Minden német ellenállás megszűnt Erfurtban.

Ugyanakkor a 7. amerikai hadsereg csapatai Nürnberg felé közelednek: tegnap esti jelentések szerint 40 kilométerre vannak a városától. Berlin ellen óráról-óra nő a veszély; a 9. amerikai hadsereg tankcsapatai az Elba mentén áradnak előre a birodalmi fővárosba vivő utakon.

Hollandia megtisztítása

Ugyanakkor az angol csapatok átkeltek az IJsselen és utcáról-utcára tisztítják meg Arnholmet. Az arcvonal északi szakaszán Hollandiában a kanadai csapatok 15 kilométerre állnak Groningentől. A kanadai és lengyel csapatok előzönlök az Ems-torkolata és a Zúder-ló közötti egész vidéket. Az 1.

Párizs szerint napokon belül egyesülnek az orosz és angolszász csapatok

Párizs, április 14. A francia közvéleményt most az a kérdés foglalkoztatja, hogy mikor és hol találkozhatnak a nyugati szövetséges csapatok a Vörös Hadsereg csapataival. Katonai szakértők szerint ez most már nem is olyan távoli, lehet, hogy

Truman elnök nyilatkozata

Moszkva, április 14. (MTI) Washingtonból jelentik: Három órával Roosevelt halála után Truman alelnök, az Amerikai Egyesült Államok elnöki tisztébe lépett és röviddel utána a sajtó számára

Szemeskávét, vaját, tejet, cukrot, mézet, dióbelet vesznek az Erzsébet cukrászdában
Piac-u. 37 és Csapó-u. 41.

napok kérdése csupán, hiszen a 3. amerikai hadsereg köteleit már csak 130 kilométer választja el Zsukov hadállásaitól, Patton táborunk és Konyev marsall csapatai pedig 200 kilométerre állnak egymástól.

nyilatkozott. Nyilatkozatában kifejezésre juttatta, hogy a háborút végigharcolják az Amerikai Egyesült Államok annak győzelmes befejezése. Truman elnök felhatalmazta Stettinius külügyminisztert annak kijelentésére, hogy a San-franciscói konferenciát a kitűzött időben összehívják. Truman elnök kijelentette továbbá, hogy Roosevelt elnök politikáját fogja követni kormányával együtt. Majd így folytatta: Legyen meggyőződve a világ, hogy a háborút mindkét fronton, keleten és nyugaton teljes erőnkkel a végső győzelemig folytatni fogjuk.

Az angol rádió Rooseveltről

— Láttam éhezni gyermekeket, láttam vergődni anyákat, gyűlöltem a háborút! — mondotta 1936-ban. De miképpen Lincoln is, vállalta inkább minden borzalmával együtt a háborút, mint az embertelenség és igazságtalanság előtt való meghunyászkodást. És amikor eljött a szabadságharc ideje, őrisívá nőtt az elnök alakja, az 1942-beli kongresszust üzenet alkalmával. A mi célunk tiszta és világos: Összeüzni a rabszolgasorsba taszított népek nyakábaült zsarnokok militarizmusát, felszabadítani a legigazított nemzeteket, helyreállítani és biztosítani a szólásszabadságot, vallásszabadságot, az inségtől és félelemtől való mentességet, mindenütt, az egész világon.

A szó pedig, amely Lincoln Ábrahámot illette, ma már Franklin Delano Rooseveltet is megilleti: Ez a férfi az örökkévalóság!

Roosevelt szellemében

London, április 14. (MTI) Stettinius amerikai külügyminiszter tegnap ezt mondotta: „Truman elnök vezetése alatt nem fog megtáborodni sem a kormány, sem a nép, hogy elérje azokat a célkitűzéseket, amikért Roosevelt életét áldozta.”

Roosevelt utolsó beszéde, amelyet már nem mondhatott el

Roosevelt elnök halála előtt még nagy beszédre készült, amiben fel akarta hívni a nemzeteket, hogy vessenek véget a háborúnak. A beszédet tegnap este akarta elmondani. Beszéde szövegét tegnap hozták nyilvánosságra. A következőket írta:

„Nemesek a háborút akarjuk befejezni, hanem egyszersmindkorra véget akarunk vetni ennek a brutális, embertelen és teljesen inpraktikus módszernek, a kormányok közötti nézeteltérések megoldására. Nem elég meghódítani ellenségeinket. Ma az a mindenné fontosabb kérdés mered elénk, hogy a civilizáció fenmaradásáért az emberi kapcsolatok tudományát kell művelnünk, vagyis azt a képességet, hogy minden nép együtt élhessen és dolgozhasson a békés világban.”

A Szovjetunió gyásza

Moszkva, április 14. (MTI) A Szovjetunió legfelsőbb népbiztosi tanácsa elrendelte, hogy valamennyi moszkvai állami intézmény április 14-én és 15-én Franklin D. Rooseveltnek, az Amerikai Egyesült Államok elnökének halála alkalmából gyászlobogót tüzzön ki épületeire.

Vasárnap, április 15-én d. u. háromnegyed 4 órakor
Arany Bika dísztermében
Örökszép Melódiák
Polkától — Rumbáig
Zene — Tánc — Kacágás.

Fehérnemű varrodámát
ISIVÁN-ÚT 24. SZ.
(Kisállomás mögött)
megnyitottam
Szabást, varrást tanítok
Grótt Júlia

A Vörös Hadsereg és a szövetségesek eddig 2 millió kényszermunkást szabadítottak föl

London, április 14. (MTI) A Vörös Hadsereg és a szövetségesek német földön eddig 2 millió külföldi kényszermunkást szabadítottak fel. Párizsban közzétették a

jelentést, hogy Németországban 1 millió hadifoglyot szabadítottak ki az angol és amerikai csapatok, fele már útban van hazafelé.

Bécs örömnépe

London, április 14. (MTI) Bécs csatája véget ért. Az utcákon vörös szovjet zászlók és vörös-fehér-

vörös osztrák lobogók lengenek. Szovjet tisztek koszorút helyeztek el Beethoven és Strauss sírjára.

Az ország felszabadításának ünnepe Budapesten

Budapest, április 14. Budapesten a Magyar Nemzeti Függetlenségi Front pártjai a magyar kormány tagjainak részvételével ünnepséget rendeztek abból az alkalomból, hogy a Vörös Hadsereg Magyarország egész területét felszabadította a németek megszállása alól. A Nemzeti Múzeum előtti téren sok ezer főnyi tömeg gyűlt össze. A gyűlést köröskörül ilyen feliratok díszítették: **Éljen a Vörös Hadsereg! Éljen Sztálin marsall! Le a fasisztáknak! Le a reakciónak! Éljen a Szovjetunió!**

A tömeggyűlést Csorba János, Budapest polgármestere nyitotta meg. Utána Kállai Gyula, a Kommunista Párt titkára és a Nemzeti Bizottság tagja mondott köszönetet

a Vörös Hadseregnek és Sztálin marsallnak Magyarország felszabadításáért. Majd Kovács Imre, a Nemzeti Parasztpárt nevében méltatta a Vörös Hadsereget és nagy vezérét, Sztálin marsallt. Többek között ezt mondotta: Sok hálával és szeretettel fogunk megemlékezni azokról a hős vörös katonákról, akik hazájuk szabadságáért küzdöttek és elesetek. Beszédet mondottak még Ries János a Szociáldemokrata Párt és Supka Géza Demokrata Párt képviselői is. A résztvevők viharos éljenzés és taps közben így kiáltottak fel: **Éljen a Vörös Hadsereg! Éljen Sztálin marsall! A tömeggyűlés a magyar és szovjet Himnusz elneklésével ért véget.**

Rövid külföldi hírek

Brit bombavetők az éjszaka nagyerejű támadást hajtottak végre Németország ellen. A fő célpont Kiel volt. Körülbelül 200 amerikai bombavető támadta Neunburg ipari célpontjait. A kísérő vadászgépek 266 német repülőgépet semmisítettek meg a földön. Tegnap este közölték, hogy a taktikai repülőgépek ma már a Rajnától keletre lévő repülőterekről szállnak fel.

Washingtoni jelentés arról ad számot, hogy az amerikai küldöttség a San-franciscói értekezleten Stettinius külügyminiszter fogja vezetni.

„United Press” tudósítás szerint Chile hadat üzent Japánnak.

A Reuter-ügynökség jelentése szerint április 12. óta Anglia és Románia között újra megindult a nyílt táviróforgalom.

A brit nemzetközösség vezetői befejezték londoni konferenciájukat. Az érkekezlet megvizsgálta a Dumbarton Okasban előkészített új világszervezést tervet. A kiküldöttek által heterjlesztett javaslatok módot nyújtanak új világhulla előkészítésére.

A „Paris Mondial” írja: A szövetségesek villámgyors előnyomulása megakadályozta Hitlernek azt a szándékát, hogy kellően kiépítse és megerősítse a bajorországi városokat.

Egy szövetséges haditudósító jelentésében írja, hogy amint a szö-

vetségesek Bréma felé közeledtek, egy hatalmas táborra akadtak, ahol német politikai és egyéb foglyok vannak elhelyezve. Két német ezredes az angol vonalakra ment fehér zászlót lengetve és fegyverszünetet kértek. A táborban több mint 60.000 ember van elhelyezve — mondották, majd fegyverszünetet kértek. A tábor lakói között 2400 tífuszos és paratífuszos és 9000 egyéb betegségben szenvedő ember van. A tábor 700 magyar és német őrs. Meggyeztek abban, hogy a brit csapatok semlegesnek minősítik a tábor területét és egyik fél sem fog ott csapatot vinni. A németek elhelyezték a tífusz jelző táblákat a tábor bejáratánál és az őrséget meghagyták, hogy megakadályozzák a foglyok kitérését.

New-Yorkból jelentik: A Szovjetunió Egyesült Államokbeli nagykövete a következő nyilatkozatot tette: Szörnyű csapás számomra Roosevelt elnök halálhíre. Halálával nemesek az Amerikai Egyesült Államok népet, hanem az egész szabadságszerető emberiséget nagy veszteség érte. A világ egyik legnagyobb államférfiát és nagy emberét veszítette el benne. Roosevelt elnöknek óriási érdemei vannak azon a téren, hogy mozgósította az Egyesült Államok erőt, közös ellensége, Hitler Németország elleni háborúban. Roosevelt elnök végtelenül elbájosító egyéniség volt. A Roosevelttel való találkozásaim örökké emlékeztetek maradtak. A szovjet nép teljes mértékben osztozik abban a gyászban, amely a baráti amerikai népet érte.

APOLLO-MOZI
Kacagató magyar vígjáték
Három csenő
Főszereplők: Jávör Pál, Tolnay Klári, Mály Gerő
Előadások kezdete: fél 3, 4 és fél 6, vasárnap d. e. 11-kor is.

Csokonai-szinnaz
Ma vasárnap 2 és fél 5 órakor
holnap hétfőn 4 órakor
Kálmán Imre világhírű nagyoperettje
Cigányprimás

Petőfi-mozgó (volt Vigszínház)
Mai műsor
Ragyogó magyar vígjáték
A pusztai királykisasszony
Orosz híradó
Előadások: fél 3 4 és fél 6-kor vasárnap d. e. 11-kor is. Pénztár 12-kor, vasárnap 10-től

Meteor-mozgó
vasárnap, hétfő
az igazság bravuroso győzelme
Mexico híenái
megalózi
Pánik a cirkuszban
Előadások: 3, fél 5, 6, vasárnap 11 és fél 2-kor is. Pénztár előadás előtt 1 órával

Nagy Imre művelésügyi „Néplap” megállapította reform vértelme az egész nyitva Hal különösen legrosszabb jobban te száz- és földek van szürkén, a kifakította vizasztalan sára elszor ökölbe szor tetlenek va jut aktiviz got, vagy ennek? Hajdú n részein sz birtok vo dányi vallá holdja, de 14.000 hold erdő. A má tok a bal Semsey-birt hold osztb is csak 10.0 A többi f birtok csak terjedő kö sok erdőve Sok közsé Hajdú meg man alig le osztani, s viták volta falvak köz lévő nagyb tekintetében Felosztba Hajdú me nen kívül igénylő — nen kívül 15.686 van nyosan osz földet, talál volna egész leirt számb a legelők é amint fönt kok eloszl s így még tudnak ad dat, másutt községben madát ser teni. Hajdú n földosztásá hogy a f birtokok n fekszenek, vannak te lönböző rengeteg v Ezenkívü sen állapít művelésügy a termelő állnak hiv tán. Külö rendeleteik

A ny felh akinek m te ne M

Hajdú megye mezőgazdasági problémái

Nagy Imre elvtárs, földművelésügyi miniszter és a „Néplap” egyik vezércikke megállapította, hogy a földreform végrehajtása és a termelő munka megkezdése az egész országhoz viszonyítva Hajdú megyében és különösen Debrecenben a legrosszabb. Az ország legjobban termő földjén most száz- és ezerholdas tábla földek vannak bevetetlenül, szürkén, ahogy a tél hidege kifakította a növényzetet. A vigasztalan látvány látására elszorul az ember szíve, öklöbe szorul a keze. Tehetetlenek vagyunk? Nem tudjuk aktivizálni a parasztságot, vagy mi más oka van ennek?

Hajdú megye különböző részein szétszórható nagybirtok volt a püspökkládányi vallásalapítvány 19.826 holdja, de ebből szántó csak 14.000 hold, a többi legelő és erdő. A másik igen nagy birtok a balmazújvárosi gróf Semsey-birtok, ahol 14.000 hold osztható fel, de ebből is csak 10.000 hold a szántó. A többi felosztásra kerülő birtok csak 100—1000 holdig terjedő középbirtok, szintén sok erdővel és legelővel. Sok község és város van Hajdú megyében, ahol jóformán alig lehet valami földet osztani, s éppen ezért éles viták voltak a szomszédos falvak között a határakban lévő nagybirtokok felosztása tekintetében.

Felosztható föld egész Hajdú megyében Debrecen kivül 71.143 hold. Földigénylő — szintén Debrecen kivül a megyében — 15.686 van. Tehát, ha arányosan osztották volna ki a földet, talán 4 hold se jutott volna egészen, mert a fönt leírt számban benne vannak a legelő és az erdők is. De amint fönt leírtam, a birtokok elosztása sem egységes, s így még helyenként mégis tudnak adni 3—6—10 holdat, másutt viszont egész sor községben az igénylők harmadát sem tudják kielégíteni.

Hajdú megye késedelmes földosztásának oka az is, hogy a felosztásra kerülő birtokok nem egydarabban fekszenek, nem egyhelyütt vannak telekkönyvezve, különböző minőségűek, így tengeleg vitára adnak okot. Ezenkívül nagyon helyesen állapította meg a földművelésügyi miniszter, hogy a termelő bizottságok nem állnak hivatásuk magaslatán. Különböző, ellentétes rendeleteikkel lassítják a

földosztás ütemét. Munkájukat nem hozták összhangba a földreformmal. Pedig ez súlyos hiba, mert ezzel úgy a termelés, mint a földosztás lassúbb lesz és csak zűrzavar keletkezik. Csak azokban a falvakban, ahol a rendelkezésre álló iga- és traktorállományt szervezeten elosztva mindig a megfelelő időszakoként állítja munkába, jól működik a termelő bizottság. Például az árpa- és borsóvetéskor nem szánthat az igaerővel rendelkező gazda saját földjén tengerinek, ami későbbben is ráér, hanem szántsa és vesse annak a földjét, aki igaerő hiányában még az árpáját sem vetette el.

A termelés lassan, zökkenésekkel megindult a megyében, de Debrecenben sajnos, nem. Ezen sürgősen változtatni kell, mert mindenkinek közös érdeke. Bátran állíthatjuk, hogy nem a parasztságon mulik ez, hanem a hivatali bürokrácián, akinek a kezében minimumra csökken a termelés irányítása, akik csak az irodákból szeretnek irányítani, rendeleteket kiadni, s végül inkább megakasztják, mintsem előre vinnék a termelést. Itt van például a Debrecen külvárosát képező telepek kertigénylőinek az ügye, némelyek maguktól kényszerültek megkezdeni a kiosztást, hogy minél hamarabb munkálhassák kertföldjüket, mert senki sem segítette őket. Mások keserűen lemondtak a kertigénylésről, mert nem bírták kivárni, hogy mikor kapják meg végre az igényelt kertföldet.

Így van ez minden vonalon, a termelő bizottságtól a városi Földigénylő Bizottságon keresztül a kiskertakcióig.

Mindenesetre a földreformot most már rövid időn belül befejezzük s teljes erővel megindulhat a harc a termelés teljes megindítása érdekében.

De ehhez szükséges lenne, hogy megértse nemcsak a földdel foglalkozó parasztság, de minden ember, hogy saját érdeke, hogy májusra

Négyszobás komforos

központi fekvésű kertes házat hosszabb időre is átengednénk annak, aki a rajta szükséges kisebb-tatarozási munkálatokat — ként építészati munkákat — elvégezné vagy elvégeztetné. Megbeszélés kizárólag hétfőn, 16-án d. e. 9—11-gig Miklós-u. 24.

A törvényes következmények figyelembevételével nyomtatékosan

felhívom, hogy jelentkezzen, akinek Kardos Jenő (drogista)

megőrzés végett átadta a saját és Budapesten lakó testvére (fehér és egyéb ruhanemű, szőnyeg, ezüstnemű, stb.) értékeit. Jelentkezés megbeszélés Müller Miklósnál, Széchenyi-utca 45. szám.

feketére és zöldre változtassák a határt.

Debrecenben sokezer ember nem olyan munkát végez, amit fontosnak lehetne nevezni. Van, aki plánétát árul, van, aki üres üzletében naphosszat csak az ajtóban

áll, de fekete-üzleteivel mégis különbül él, mint a dolgozó ember.

Értsék meg végre ezek az urak, hogy az ő létükről is van szó, mindnyájunk életéről, a kenyérünkről.

Meg kell minden eszközt

ragadni, példamutatással, tannáccsal, biztatással és elsősorban pedig munkával segíteni a parasztságot, de ha a szép szó nem használ, hatalmi eszközök igénybevétele is munkára kényszeríteni a városban lézengő do-logkerülőket. De ha ez is mint a többi elhangzott szósüket fülekre talál, úgy katasztrófa lesz a debreceni el-látásban.

Ifj. Veres Péter.

Ünneppé nyilvánította május 1-ét a Nemzeti Bizottság

Részvétávírat az amerikai misszióknak Roosevelt halála alkalmából

A Nemzeti Bizottság tegnap délelőtt 11 órai kezdettel ülést tartott. Napirend előtt dr. Juhász Nagy Sándor elnök bejelentette, hogy Roosevelt halálával kapcsolatosan a Nemzeti Bizottság nevében részvétávíratot küldött az amerikai misszióhoz. Majd tudomásul vette a Nemzeti Bizottság a Nemzetgyűlés elnökének búcsúiratát.

Szabó István, a MKP. kerületi titkára előterjesztést tett május 1. ünneppé nyilvánításáról, ami az összes demokratikus országokban a dolgozók ünnepe. A bizottság a javaslatot elfogadta.

Napirenden tárgyalta a bizott-

ság a belügyminiszter leiratát, amelyben a rendőrség munkájának ellenőrzésével megbízott politikai bizottság iratbetekintési jogát a rendőrség kifogásolta. Hosszas vita után a Nemzeti Bizottság úgy döntött, hogy csak kirívó esetek ellenőrzésénél kér a politikai bizottság iratbetekintést.

Kállai Sándor a termelési bizottság részére segítséget kér a Nemzeti Bizottságtól, mert a traktortulajdonosok ellenőrzését és megrendszabályozását a termelési bizottság még a földművelésügyi miniszter erélyes rendelkezésével sem képes elérni.

a Nemzeti Bizottság tagjai ki-szállanak vidéki városokba és községekbe ellenőrizni a termelés megindulásának hely-zetét.

Az ülés végén Kállai Sándor indítványt tett, hogy a tanyai rendőrkapitányságokhoz tartozó és Debrecen közelében lévő külsőségi területek ne a tanyai kapitánysághoz, hanem a debreceni rendőrséghez tartozzanak.

A vizsgálat rendben találta a jözsai előjáróság ügyét

A „Néplap”-ban március 23-án cikk jelent meg a jözsai előjáróságról, mely szerint — a rendőrségtől nyert értesülések alapján — a község előjárósága nem térítette meg a lakosságnak azoknak az elemzési cikkeknek az értékét, amit az orosz katonaság számára összegyűjtöttek, bár ők a pénzt megkapták. Azóta a központi járás főszolgabírája kivizsgálta az ügyet és az eről szóló jegyzőkönyvet eljuttatta az alispáni hivatalhoz. A jegyzőkönyvből kétséget kizáróan kiderül, hogy a katonai kórháztól befojtot összeg nagyrészeért a Nemzeti Bizottság határozata szerint a községi előjáróság három darab tenyészki-kát szerzett be, a fennmaradó rész pedig ma is megvan a község pénztárában a háztartási alapon.

Működik a politikai rendőrség Letartóztatott Hlavács Gyula egye.emi haligalót

A hajdúszoboszlói rendőrség letartóztatta és Debrecenbe kísérté Hlavács Gyulát, aki orvostanhallgató a debreceni egyetemen. Hlavács Hajdúszoboszlón egy cipész-műhelyben bűszelgetéssel elegendett egy fiatal nővel, szidalmazta a fel-szabadító Vörös Hadsereget és kijelentette, hogy hazug propaganda, hogy a németek raboltak és gyilkoltak Oroszországban. Multjában egyébként is még felderítetlen sőt pontok vannak. Örizzetben tartják és a vizsgálatot folytatják ügyében.

...és Szelekovszki Ernő munkaszolgálatos századparancsnok

Egy újabb munkaszolgálatos századparancsnok került a debreceni rendőrségre, Szelekovszki Ernő hajdúszoboszlói tanár. A 103/8-as munkásszádnál követte el kegyetlenkedéseit. Negyvenfokos lázban kintlódó betegeket kivonulásra kényszerített, szörnyű csuklógyakorlatokkal és puskatussal gyötörte őket. Szádnánál naponta 10—15 embert költöttek ki minden ok nélkül. Az élelmiszerekkel a legpiszkosabb üzérkedést folytatták, a századot éhezették, miközben a jellemződiának hihetetlenül magas áron eladták a mindannyiok számára felraklázott élelmiszert. Az emberek annyira ki voltak éhezve, hogy volt rá eset, hogy egy kenyérről egy arany karikagyűrűt adtak. További tanúk kiballagtatás talvik.

Internálni kell a termelés szabotálóját — mondotta Szabó István elvtárs

Szabó István, a MKP. titkára súlyos kritikát gyakorolt a termelés szabotálása kérdésében.

A megyében — mondotta — a földek vetetlenek. Ma már nemcsak propagandát kell kifejteni a termelés megindítása érdekében, hanem erélyes intézkedéseket is kell hozni. Nem lehet tétlenül nézni, hogy a Vásáry-testvérek birtokán asztalban áll a tavalyi búza és letörtlen a kukorica, mert nem engedték elcsépelni és törni, mert félték, hogy igénybeveszik.

A Szovjetunió a mezőgazdaság megsegítésére üzemanyagot bocsátott rendelkezésre, a traktorok dolgozhatnak, de a munka mégsem folyik, mert a földművelésügyi miniszter rendelkezést nem hajtották végre. A termelési bizottságok nem élnek azzal a joggal, amit a földművelésügyi miniszter rendelete biztosít a felszerelések ellenőrzése terén. Egyes helyeken a gazdák saját földjükön — a Szovjetuniótól kapott üzemanyaggal — már kukorica alá szántanak, ami még ráérne, míg másutt még az árpa sincs elvetve. Sok helyütt pedig traktoralkatrészeket dugtak el, hogy más ne dolgozhasson azokkal.

A kertföldeknél is ugyanez a szabotázs észlelhető. Komoly intézkedések nem történnék. A Tég. lavióban például 400 ember kért

kertföldet, de minthogy senki sem osztotta ki, a végén kénytelenek voltak maguk kiosztani a kerteket. A város körül gyümölcsösök elhagytak, senki sem dolgozik rajtuk, de ha egy munkás betesz a lábát, hogy megművelje, rögtön jelentkezik a tulajdonos, vagy valami sógor-koma, hogy bejelentse rá az igényét.

Határozott intézkedésre, komoly ellenőrzésre van szükség. Kimondhatjuk, hogy

azt a földet, amit a tulajdonos nem művelt meg, bárki megművelheti és annak hozama őt illeti,

a tulajdonjog érintetlenül hagyása mellett. Kimondhatjuk, hogy

aki bejelentette igényét a földre, de nem művelte meg, szabotázst követ el

és ezt internálni kell.

Internálni kell mindazokat, akik az üzemanyagelosztás, felhasználás körül visszaélést követtek el,

a traktorokat nem megfelelően dolgoztatják. Nem kell megijednünk az erélyes intézkedésektől. A fasiszták a muszkvaj vagy londoni rádió hallgatásáért is internáltak embereket, mi pedig a termelés szabotálóját szőgyeljük internálni.

A Nemzeti Bizottság ellenőrzi a hajdúszoboszlói termelést

A Nemzeti Bizottság vállalja kötelességének, hogy Hajdú vármege községeit ellenőrzi a termelés szempontjából és erre az ellenőrzésre haladéktalanul megtesz minden lépést, hogy a helyszínen tájékozódjanak a vetésről s a helyszínen adjanak utasításokat.

Simon János az olajos magvak termelésének fontosságára hívta fel a figyelmet. Legalább a szántóföldterület 20%-át kívánja ola-

jos magvakkal bevetni, mert ser-tésállományunk gyakorlatilag kipu-sztultnak tekinthető.

Kondor Imre, dr. Erdős Imre és Végh Dezső hozzászólásai után a bizottság Szabó István javaslatát elfogadta. Elhatározta, hogy va-sárnap

IRÓGÉPET VES
HURAY, KOSSUTH-U. 39

Az értelmiség feladatai a demokratikus Magyarországon

Juhász Géza főigazgató előadása a Szabadegyetemen

A Szabadegyetem előadássorozatában rendkívül érdekes előadást tartott Juhász Géza. Felgöngyöltette az egész értelmiségi problémát.

— Az értelmiség nem egyenlő a diplomával — kezdte előadását —, Veres Péter napszámából lett író, Nagy István asztalossegéd volt és mégis a modern magyar irodalom legkiválóbbjával közé tartozik. Az egyetemen megszerzett diploma nem biztosít arról, hogy annak megszerzője valóban értelmiségi ember és magasabbrendű feladatot is vállalhat. Számtalanszor tapasztaltam, hogy az egyetemet végzett vezető állásban lévő emberek szabadidejükben ponyvaregényeket olvastak. És ez világítja meg egész lelki beállítottságukat.

Az érettségivel és diplomával rendelkezők száma a nemzetnek nem egészen 5%-át teszik ki, hatalmuk azonban a feudális reakciós rendszernek megfelelően rendkívül nagy volt. Élték is ezzel a hatalommal, de most már megállapíthatjuk, hogy nem élték vele értelmesen.

Csodálatosképpen a munkás és paraszt értelmiség jobban értette meg a háborút és politikát, mint az ügyvezető hivatalos értelmiség, a méltóságos urak. Ez utóbbiakat még a március 19-i német merénylet sem tudta felrázni, sőt annál konokabban ők ismételték a német győzelmet.

Értelmetlen értelmiség

Feltehetjük a kérdést: Értelmesség volt ez? Nem. Szervezett értelmelenség. És ez az értelmelenség még nem tűnt el, még itt bujkál, itt suttog. És mivel a német csodatagyalak nem készültek el, most már angol-orosz elmentérről és harmadik világháborúról beszélnek. Mitán látják, hogy ez sem segít, felsőhájtának: Majd jön Ottó, ő mindent rendez.

Ezek az értelmiségiek kulturális eszményben szenvednek, semmi köztük a magyarsághoz és a magyarság kultúrájához. Ezeknek lakásán nincs egy jó festmény, szekrényükben egy jó könyv, csak akkor jártak el irodalmi előadásokra, ha kivezényelték őket, vagy pedig az író társadalmi állása olyan magas volt, hogy fontosnak tartották megjelenésüket.

A falu értelmiségének nem volt más szórakozása, csak az evés-ivás és kártya.

A reáció kúnei

Hogyan jutott Magyarország idáig? Ennek szociológiai és pedagógiai oka volt. Mint ahogyan az ország földjének és jövedelmének túlnyomó része egy csekély kisebbség kezében volt, úgy ez kivetítődött az oktatásra is. Az ország lakosságának legszélesebb ré-

tegei a növendékeknek nem egészen 10 százalékát küldték az egyetemre. A középiskolákban is ugyanolyan csekély csekély számú volt a dolgozók gyermekeinek aránya.

Ha egy proletár el akarta végezni az egyetemet, vagy a főiskolát, az egészen rendkívül nehézségekkel járt. A véletleneknek és a szerencsés körülményeknek egész sora kellett ahhoz, hogy egy-egy szegénysorsú gyermek feljebb oktatáshoz jusson. Erre többek között József Attila példája is mutat.

Egy különösen tragikus esettel kapcsolatban, amikor több falusi proletárgyermek anyagiak hiányában kénytelen volt tanulmányait félbeszakítani és öngyilkos lett, Hóman miniszter magához hívatta azt a hírlapírót, aki ezt megírta és kijelentette neki, hogy az országnak nem érdeke, hogy minden szegénylegény diplomához jusson.

A második ok a pedagógiai volt. Az értelmiségbe belenevelték az „úri” szemléletet. Azt tanították, hogy a magyar büszke, önértékes fajta. Illyés Gyula, a parasztfü megdöbbenve tapasztalta, hogy a pusztá népe önérték nélküli, megalkodó zsellér, amely tőri, hogy megverjék. Illyésnek eszébe sem jutott, hogy ez a nép azonos a húsi magyar néppel.

A történelem átértékeltői azt tanították, hogy Kossuth Lajos behurgya suhanc volt, aki belehántotta az országot egy megmondhatatlan szabadságharcba. Így beszélték a magyar nemzet történelmének legragyogóbb fejezetéről.

A jövő feladatai

Folytatni lehet még ezeket a pedagógiai aljasságokat, de már itt az ideje, hogy a jövő feladatairól beszéljünk. Célunk: becsületes magyarságra nevelni. A régi rendszer minden egy lapra tett fel. Aki nem értett vele egyet, kéréseket elnyomta és semmi gyakorlatra sem tehető szert. Ezért nincs ma elegendő garnitúránk. A diplomafélszék haladéktalanul véget kell vetni, nem a címek és oklevelek számításán a demokratikus Magyarországon, hanem kizárólag a képességek. Tanulhatunk az új értelmiség kibontakozásának, mert az iskolák kapuit a legszegényebbek előtt is ki fogjuk tární. A pedagógiai rendszert gyökeresen átszervezzük és tisztá népi alapokra fektetjük. Meg kell fékezni a nagytőkét, meg kellől bajt okozhatna a demokráciának.

Szükség van éles és komoly kritikára és önkritikára. Mert Magyarország népi állam s vezetésére azok hivatottak, akik vállalják a becsületes népi közösséget és ha kell, az elszánt harcot is a népi demokrácia érdekében.

Gyilkosok, csendőrök és más effélék...

Internáló táborok, csendőrpuskacsövek, emberekkel teli, lepecsételt vagonok, gázkamrák viziója lebeg előttünk a félhomályos folyosón, míg végigjárjuk a debreceni rendőrség fogdáját. Ezt kaptuk azoktól, akik most a szürke vasajtókon belül üldögélnek. Ezer-szer szerencsések ők, hogy a demokrácia nem él az ő eszközeikkel, nem fűti bosszúvágy, egyszerűen csak ártalmatlanná akarja tenni a közveszélyes rombolókat, a magyar nép összes ellenségeit.

Ennek köszönhetik, hogy ezekben a szobákban, ahonnan legjobb harcosainkat embertelen kínzásokra hurcolták el, ahol éhezették és megalázták őket, ugyanezekben a szobákban ők bántatlanul töltik napjaikat, emberi kosztot kapnak és felelősséget látogatáskor kivánságaikat tudakolják.

Egy csokor fasiszta

Az első nagyobb cellában mintegy 25-en vannak. Ugyannyien a másodikban. A társaság igazán sokrétű. Az egész garnitúra, amely éhségbe, gyászba, romokba döntötte az országot. Van itt országgyűlési képviselő, Radák Vilmos, aki a volt kormánypart, a MEP országvesztő, háborus programjával lépett fel 1939-ben. Mellette suszterkötényes, alacsony munkás a Kovács cipőgyárból: osztálya árulója. Három-négy munkaszolgálatos „keret” egy-egy cellában: most mind ártatlan, mint a maszulettet báránya, mind jól bánt a zsidókkal és hazaszerető magyarokkal. Valóságos rejtély, hogy mitől hullottak a munkaszolgálatosok, ki kizárta a hazafiszkát, ki verte, kötötte ki, éhezette halálra, fagyasztotta meg, lötte agyon százaikat, sőt ezreiket. Simon Sándor, a 6/3-as munkásszázad emlékezetes gyilkosa nem is tagadhat: vadállati kegyetlensége az arcán ül. Hajduszoboszló nyilasai tisztiorvosukkal, a vámospécsiek főjegyzőjükkel képviseltetik magukat az illusztris társaságban. Van csendőrbesugó, kémelhárító altiszt, Gestapo tolmács. És köztük elvegyülve azok, akik verejtékes építő munkánkat gáncsolják cselekedetükkel, szavukkal: feketézők és rémhírtérjesztők. Egy férfi, aki Hajduböszörményben március 15. reményt ébresztő ünnepén kijelentette: „én felölem minden barázda föld szántatlan maradhat, kisujjamat se mozdítom érte”.

Nyilas jellem

Nyilas mentalitásukat itt sem vesztették el. Szemérmetlenül hazudnak, rágalmaznak, tovább terjesztik a fasiszta ideológiát. Dr. Rimaszombati karcagi nyilas ügyvéd, aki a mozgalom „szellemi” vezetői közt volt, megkérdézzük, mivel van vádolva. Alnok arkifejezéssel mondja: „mert izraelita vallásukat pereltem. kérem”. — Talán meg akar győzni bennünket arról, hogy a demokráciát a zsidók találták ki.

azért, hogy a becsületes keresztényeket uralmuk alá hajtsák?

Egy másikat azzal vádolnak, hogy tolmács volt a németeknél és mint ilyen garázdálkodott a városban. „A Gestaponál volt?” Csodálkozó, ártatlan arcot vág, de átlátszik rajta a tettetés: „Mi az?”

A munkácsi kémelhárító országszerte hihedt volt. A járókelők borzalommal eltelve suttogták, hogy nyögést és jajgatást hallottak, mikor elhaladtak az épület előtt. A kémelhárító vádolt Munkácson „dolgozott”. Az arca sárga és reszket mikor a felügyelő őt kérdezi, de azért ki meri mondani: „nálunk nem vertek”.

Mindennél felháborítóbb Fazakas Sándor dr. egyetemi magántanár, ismert szemész kiáltóan hazug védekezése, „Nem politizáltam, nem volt rá időm”. Fazakas a fasiszta Magyar Jövő Szövetség ügyvezető igazgatója volt és élénken tevékenkedett a fasiszta Csaba Bajtársi Egyesületben.

Az egész társaságból ketten akadnak, akik legalább méltósággal és őszinteséggel viselkednek. Az egyik kérdésünkre, hogy miért van itt, így felel: „Nyilas voltam”. A másiknak ezt mondja a felügyelő: „Maga is hozzájárult egy kicsivel az ország nehéz helyzetéhez”. „En azt tudom” — válaszol nyugodtan.

Szerencsés találkozás

Mikor kijövünk a zárkából, valaki utánunk kérezkedik, beszélni akar a felügyelővel. Az illető zsidó, volt munkaszolgálatos, pálinkaügylet miatt került ide. Sug valamit, egy rendőr elmegy és szemüveges alacsony férfivel jön vissza. Ez Kovács Gyula, a Margit körüti fegyház parancsnokhelyettese, a Margit körüti fegyház réme.

Segítsétek a Demokratikus Hadsereget!
Segítsetek a sebesülteken!
1945. április 15., 16.-án.

Nyilas terroristák fegyveres merénylete albertirsai elvtársaink ellen

Számtalanszor szólottunk már arról, hogy a reakció még mindig összevissza, sőt aktíve igyekszik megfélemlítéssel, terrorcselekményekkel távolítani a demokratikus pártoktól az embereket. Budapesti hírünk ezt most újra igazolja.

Albertirsán a helyi pártszervezet titkára Hrivó József és 5 más elvtársunk ellen a múlt héten fegyveres merényletet kíséreltek meg és csak a véletlen mulott, hogy merényletnek nem estek áldozatul.

A merényletet dr. Egger és Hegymegi Kiss Ernő hírhedt Gestapo-ügynökök vitották végre.

— Ismeri ezt az urat? — kérdezi tőle a felügyelő.

Közelebb hajol a homályos folyosón, hogy lássa az arcát.

— Nem tudom, nem emlékszem,

A homályból nyugtalanító szavak jönnek válaszul.

— Lehet, hogy maga nem ismer engem. Én csak egy kis szürke zsidó voltam, egy a 73-as „zsidózárkából”. De én nagyon jól ismerem magát.

A rendőr elvezeti Kovácsot.

— Szóval ez az, megismeri? — Ez.

Jó társaságban

Van egy néhány kétszemélyes cella. Az egyikben két magas tisztúrhás férfi: Szilády és Dobay csendőrezredesek. A gettócsináló, csendőreit megszárszékre hurcoló, Szalásira felesküdt Szilády feszesen áll, kevély. Nincs semmi kívánsága. Még nem szokott hozzá a gondolathoz, hogy nem élet és halál ura többé.

Az utolsó cellában egy csomó „nagy név” viselője került össze.

Szentpáli ügyvéd, a nyilaspárt ügyésze, Margitay, a Nemzeti Munkaközpont titkára, Fekete Bertalan államtitkár, Kiss Imre börtényáros, Rugonfalvi Kiss István egyetemi tanár, Benkó Géza miniszteri titkár, Ezek bűnlísteit már megirtuk a „Néplap” hasábjain. Most alkalomuk van egymás között is megtárgyalni őket.

Jövő békénknél, boldogságunknak kellékei ezek a benépesült cellák. Bizonyítékai a történelmi igazságnak, a jó ügydiadalmaskodásának. Annyi évtized óta most először nem a becsület harcosai, hanem gonosztevők, gyilkosok, egy egész nemzet és ország hóhérai böhödnek a politikai osztály folyói között.

Révész Eva.

ENYVET.
könyvkötőpapírt vagy
vásznot v e s z e k.
Feuerman bórondós
DEBRECEN, Piac-u. 55.

Öröme lesz bánatába
ha táncolni jár a
RUCABA
VIGKEDVŐ M.-U. 67.
f. hó 26-á új táncanfolyam
kezdődik.

DANCING
TANCINTEZET
Széchenyi-u. 1/b.
Április 23-án új kezdő és
haladó TANCANFOLYAM,
DIÁK-KURZUS kezdődik.
Minden csütörtökön és szombaton
16-17 óráig, vasárnap 8-tól
ÖSSZIANC. — Kötő Jazz.

NÓI
ÜZLETM
Szent
meg
Szécheny
Segéd-
felveszék
Drén

A magyar nemzet átka: a nagybirtok

Írta: dr. Andics Erzsébet

A latifundium rendszere Magyarországon olyan hosszú életűnek bizonyult, mint egyetlen más európai országban sem. Hazánk most végzi el azt, amit más nemzetek 100-150 évvel ezelőtt elvégeztek: Leszámul a feudális nagybirtokkal.

A feudális nagybirtokos osztály — minden erről szóló legenda ellenére — *soha nem volt nemzetépítő osztály*. Legnagyobb nemzeti királyaink állandó küzdelemre kényszerítették a feudális kiskirályok hatalmi törekvéseivel szemben. Mátyás királyunknak, az „Igazságosnak” politikáját a nagybirtokos családok a legnagyobb elégedetlenséggel fogadták és halála után követ-köven nem hagytak korszakalkotó reformjaitól.

A fékezett nemesi földesurak egynekgyed évszázaddal Mátyás halála után forradalomba kergetik a magyar jobbágyt. A Dózsa-féle parasztháború leverését követő jobbágy-mészárlás, a paraszttízzezek (egyek szerint 70.000, mások szerint 100.000 jobbágy) embertelen legyilkolása hatalmas érvégés volt a nemzeten.

S mi idez akkor történt, amikor a török már Magyarország kapuja alatt állt. A magyar történelem két legszomorúbb dátuma 1514 és 1526 között, a magyar parasztság rabszolgasorba döntése és a török uralom bekövetkezése között nyilvánvaló és egyenes a kapcsolat. 1514 után a magyar földesuri osztály hol nyílt, hol rejtett, de szakadatlan háborút folytat saját népével, a magyar parasztsággal. Nem csoda, hogy ettől az időtől kezdve többé nem képes külső ellenséggel szemben eredményesen megvédeni az országot. A magyar földesurak a magyar népet tartják elsőszámú ellenségüknek és féken tartására készek idegen erőre támaszkodni. Ez az idegen erő a németek lesznek. Az elégedetlen pórnép kordában tartására a magyar urak helyenként egyenesen behívják a német zsoldosokat az országba. Amint hogy a magyar pártoskodása nyitotta meg egyáltalában az ország nyugati kapuit a Habsburgok terjeszkedése előtt, ezzel legnagyobb nemzeti szerencsétlenségünknek, a több évszázados német uralomnak vette meg alapját. Nem hiába beszél Székfi Gyula „a német sas szárnyai alá menekült” magyar nemességről.

A Habsburg-uralom Magyarországon egész fennállása alatt a nagybirtokos arisztokráciára támaszkodott. Ugyanakkor jelentős nemzeti mozgalmak mind erősen népi mozgalmak voltak. Rákóczi Ferenc országos méreteket öltő nemzeti szabadságharcának kezdeményezői, megindítói, legteljesebb katonái a magyar jobbágytízzezek köréből kerültek ki. A világi

és egyházi nagybirtokosok zöme nyíltan a németeket támogatta, *labanc volt*. A kurucok ellen még kegyetlenebb rendszabályokat sürgetnek, mint maga a császár. Eszterházy nádor vezetésével ők alkotják a „A konfiskálópartot” hazaárulások díjaként a kuruc földet elkobzását és reájok való átruházását követelik. A magyar nagybirtokos osztály mai összetételében Rákóczi szabadságharcának leverése után alakult ki kuruc birtokokkal jutalmazott hazaáruló labanc magyar főurakból vagy betelepített idegen — német, cseh — családokból. Tudjuk, hogy az arisztokrácia minden országban távol áll a nemzettől, de egyetlen egy más országban sem toborzódott nyílt hazaárulók-ból mint a magyar nagybirtokos osztály. Legismertebb mágnás családjaik hatalmas birtokaikat a történelemben páriát ritkítón hitvány nemzetárulás útján harcolták össze. Ezekhez a vagyonokhoz sokszorosan tapad a magyar nép vére és verítéke.

A magyar nép, a magyar parasztság volt a magyar nyelv, a nemzeti szellem és hagyományok hű őre fenntartója a szatmári békét követő elnemzetlenedés szomorú korszakában, amikor „a magyar mágnást azt jellemezte, hogy nem volt magyar”. A magyar urak voltak a magyar nyelv használatának legűdázabb ellenségei. Dúsgazdag arisztokráciánk a nemzeti irodalom és kultúra támogatását úgy elhanyagolta, hogy ez csak a legnagyobb elkeseredés és vád hangjait tudta kiváltani legkiválóbb íróink, Kazinczy, Berzsenyi, Petőfi szájából.

A magyar nemzet 1849-49-es magyszerű szabadságharc megint a magyarság ellenségeinek táborában találja népünk hitvány jüdáit, a magyar nagybirtokosokat. A császárt támogatják, az orosz cár csapatait kalauzolják. A gróf Majláthok, Zichyek, Apponyak és a többiek halállistákat állítottak össze, amelyekben Kossuth Lajos, Damjanich és a magyar nemzet többi lánglelkű vezetője mellett nemzetünk örök büszkeségének, a magyar géniusz leghatalmasabb megszemélyesítőjének, Petőfi Sándornak hóhérekre juttatását követelték a bécsi udvartól. (Lásd Steier Lajos történetírónk levéltári kutatásokon alapuló adatait.)

A magyar nagybirtokosoknak minden eszköz jó volt arra, hogy ideje mult előjogaikat megőrizték. Nem törődtek az- zal, hogy ezer holdjaik fenn- tartása akadályozza a nemzetet előhaladásában, elsenyveszti, megfojtja a nemzet életerőit, elsatnyulásra és kihalásra itéli a magyar népet.

Sok urunk nem volt rest, se kába, birtokát óvni ellenünk, s kitántorgolt Amerikába másfél millió emberünk.

(József Attila.)

A magyar nagybirtokos érdekeknek nem kis szerejük volt az első világháború kirobban- tásában. A nagybirtokos poli- tika eredménye volt Magyar- ország elvérvése, a német rabló imperializmuss oéljaiért az első világháborúban és a trianoni katasztrófa. Amilyen mérték- ben lett egyre inkább nyilván- való az 1000 holdak rendszeré- nek nemzetvesztő szerepe, ami- lyen mértékben halmozódtak a magyar népben az elégedetlen- ségnek és az ellenállásnak fe- szítő erői, olyan mértékben öltött egyre tébolyultabb és kicsapongóbb formákat a ma- gyar nagybirtokos reakció: Magyarország hitvány zsoldos szerepe a világreakció szolgál- tatásban, a hatalmas és béke- szerető Szovjetunió esztelen és bűnös megtámadása, a Délvi- dék és kárpátjai vérengzé- sek, végül az egész ország oda- dobása a nyilasoknak a német fasizmus védelmére — ennek a nemzetgyilkos politikának egyes állomásai. — Mindez va- lójában a nagybirtokos osztály esztelen kísérlete volt a törté-

nelem kerekét visszafelé fordí- tani, a nemzet testén már rég békjóká vált, a fejlődéssel már régen ellentmondásba ke- rült ezer holdjaikat Hitler se- gítségével tovább fenntartani. A mostani rettenetes világégés előidézésétől, a magyar nemzet katasztrófába döntésétől sem riadtak vissza a magyar földes- urak, csak hogy megtarthassák gazulterzett birtokaikat. A ma- gyar nép százezreinek élete nem volt számukra túl magas ár ezen cél érdekében.

De ütött a fizetés órája. Akármilyen szívósan szegez- te magát szembe a magyar nagy- birtokos osztály a haladással, és a történelem kerekét neki sem sikerült visszafelé fordí- tania. Az egyszerű életű szón parancsolja a magyar népnek, hogy gyorsan és gyökeresen hajtsa végre a földreformot és tépje ki a magyar földből a reakció legmélyebb gyökerét, szüntesse meg a népellenes, nemzetellenes uri nagybirtokot. Amilyen erőlyesen és alaposan fogja a magyar nép ezt a törté- nelmi jelentőségű nagy mun- kát elvégezni, olyan mértékben fog neki sikerülni jobb jövőjé- nek biztos alapjait lefektetni és új, szebb ezeréves fejlődés jo- gát megszerezni.

„Sürgösen építsétek fel munkahelyeiteket!”

A Debreceni Postások Szakszervezetének kiáltványa

A Debreceni Postások Szabad Szakszervezete hazánk teljes fel- szabadulása alkalmával elhatá- rezta, hogy városunkból — Deb- recenből indítja meg a mozgalmat a demokratikus magyar posta, va- lamint táviró- és távbeszélő in- tőzmenyünk ujrafelépítése érdeké- ben. Ezt az újjáépítést a „demok- rácia” jegyében úgy kell értel- mezni, hogy az újjáépítéshez szük- séges anyagok és emberi munka- erők alkalmazását ne egy ember, ne kettő, sőt ne egyesek által ki- választott csoport, hanem a pos- tás szakaberek összessége, illető- leg az összesség által kiválasztot- tak állapítsák meg. A magyar dol- gozók postái, táviró és távbe- szelő érdeke csak így érvényesül- het.

Városunkból, Debrecenből indí- totta el annakidején Kossuth La- jos lángelméje a szabadság esz- menyét és most egy évszázad után a szabadság bölcsőjében újra itt született meg az új demokratikus magyar kormány. Ez a történelmi mult jogosít fel bennünket arra, hogy ebből a városból indítsuk útjára a demokratikus magyar posta újjáépítési mozgalmát.

Az a magyar postás, aki évtize- deken keresztül lelkiismeretesen folytatott buzgó munkájával világ- hírvé tette a magyar postát, a

magyar távirót és távbeszélőt, nem nézheti féltlenül egy percig sem a Hitler- és Szálasi-fasizták vandalizmusával tönkretett, kiro- bolt és a szó-szoros értelmében megsemmisült magyar postát, ha- nem minden igyekezetünkkel azon kell lennünk, hogy a romok cla- karítása után az új magyar posta új és szilárdabb fundamentum- ken minél előbb felépüljön, hogy a magyar posta újra kivihassa régi jóhírnevét.

Minél szervezett munkások ala- kítsátok meg szabad szakszerve- teiteket és fogjatok már is a fel- építés munkájához. A szakszerve- zeteket ne tagoljátok szét, igaz- gatóság kerületenként egy szak- szervezethez tömörüljétek, hogy erősek legyetek, közös akaratunk a demokrácia érdekében feltétlen megvalósulhasson.

1. Legyetek öntudatos, fegyel- mezett postások. Osztálykülönbség nélkül vállaljátok a legfelelősség- teljesebb munkát.

2. Vessétek számot egyéni érde- keitekkel és saját érdekekben ál- lapítsátok meg politikai hovatár- zandóságotokat.

3. A romok eltakarításával egy- idejűleg tisztítsátok meg szaito- kat a reakciós vezetőtől, akik munkátokban gátolják és szabatal- talmi igyekezetek bennéteket.

4. Sürgösen építsétek fel mun- kahelyeiteket.

5. Gyűjtsétek össze a háború folyamán szanaszét hányódó pos-

takincstári anyagokat, azokat há- zilag javítsátok ki és ugyancsak házilag termeljétek ki az anyag- hiányt, mert ezidőszent azok pótlására más helyről anyag re- delkezésre nem áll.

6. A telefon- és táviró gyors helyreállítása, annak felépítése érdekében a felrobbantott és se- lejtés, valamint a hulladék anyag- ból mérnökök és műszaki szak- emberek segítségével építsétek.

7. A földreform megvalósítása során követeljétek részt a föld- osztásból, konyhakerteket, hogy a jövőtök élelmezés terén biztosít- ságot.

8. Szakszervezetenek beüül ál- lításátok fel az ünellátást. Az első- rendű élelmezésgéti cikkek (la- kások van bizonyára), tehát az élelmezési és ruházatkösi nyers- anyagok beszerzésére és feldolgo- zására, esetleg azok termelésére alakítsátok csoportot, vagy cso- portokat.

9. Rendezetek kulturális előadá- sokat a szociális szempontok szem- előttartásával. Tehát ismereteitek fejlesztésére a saját és a posta érdekében dolgozzátok ki gazda- sági és politikai, valamint szak- mabeli előadássorozatokat.

10. Igazgatóságoként vegyétek fel a versenyt az újjáépítésben.

Ezeknek a feladatoknak a vég- rehatásban készséggel tesz se- gítségüketre a debreceni posta- igazgatóság kerületében működő Postások Szabad Szakszervezete, amely ezt a közleményt azzal a jelszóval indította el, hogy a ma- gyar posta a dolgozó népet és a demokratikus Magyarország fel- építéséért küzd.

Debrecen, 1945. április hó.

Éljen a demokratikus Magyar- ország!

Éljen az ideiglenes nemzeti kor- mány!

A Debreceni Postások Szabad Szakszervezete nevében:

Uj. Györfly Imre sk.
a szakszervezet elnöke.
Sz. Kovács Sándor sk.
a szakszervezet alelnöke.
Kiss Ferenc sk.
a szakszervezet titkára.

Kétezerszeres nyilas gyilkosok a pesti rendőrségen

A budapesti rendőrség letar- toztatta Bart László és Szam- olovszky Vilmos VIII. kerü- leti körzetvezetőket. Bart és Szamolovszky voltak a VIII. kerületben az élet és halál urai. Parancsukra mintegy 2000 embert végeztek ki, ezek kö- zött egyik kirívó példa egy asszonynak a lelövetése, amit maga Szamolovszky mondott el.

— Január elején — mor- dította Szamolovszky — egyik „testvéremmel” sétáltam a Népszínház-utcában, amikor az egyik ház kapujából kilépett egy nő, aki piros fazekat vitt a kezében.

— Na — mondtam a „test- véremnek” — ez piros fazekat hord a kezében, biztosan kom- munista. Mit kellene vele csi- nálni?

— Lejőjük, — hangzott a válasz.

— Erre én elővettem gép- pisztolyomat és a nőt az utcán agyonlőttem.

NŐI KALAP
ÜZLETEMET áthelyezve
Szent Anna-utcáról
megnyitottam
Széchenyi-utca 17. szám a'att.
Segéd- és tanulóleányt
felveszek
Drén Jánosné

Ivány Endre
Áruforgalmi irodáját
és árukereskedését
Piac-utca 67. (Miklós-utca
sarok) alatt megnyitotta.

Modern styl és an- tik bútorok, nemes és perzsa szőnyegek, márkás festmények, képek stb. nagy választékban. (Min- dennemű tárgy ak- vétele.

Cukrot
adók kövérribáért,
kacsáért, mézért,
vajért, zsírért,
szemes kávéért
Hatvan-utca 42., (4. a. balra)

Cipész segédekét,
jó munkát,
tanulót és kifutót **FELVESZ**
KOLOZSVÁRY
BATTHYÁNY UTCA 4.

Több mint négyszeresére emelkedett a kisemberek adóterhe

Múlt év decemberében örömmel vettük tudomásul, hogy a pénzügyminiszter legsürgősebben végrehajtandó reformtervei között szerepelt az új, egészséges progresszív adózási rendszer bevezetése. Már akkor tisztában voltunk azzal, hogy egy ilyen rendszer kidolgozása hosszadalmas munka, — heteket, hónapokat vesz igénybe, nem is vártunk csodát a pénzügyminisztériumtól, amit várunk, mindössze annyi volt, hogy addig is, amíg végső megoldásra kerül sor, az adózás ne legyen helytelenebb és igazságtalanabb, mint a régi reakciós rendszer alatt.

Az alkalmazotti kereseti adót kívánjuk ezuttal szótavenni. Nem történt változás az adókulcsokban: a régi adózási rendszer maradt érvényben. Ez az azonosság azonban csak látszólagos: valójában nagymérvű adóemelést értünk, amely első sorban a kisfizetéseket sújtja. Az ok: az árindex emelkedése, az árak és ezzel kapcsolatban az alkalmazotti juttatások többszörösére való emelése.

Ha a nyomdászoknál és magántisztviselőknél életbeléptetett 150%-os pótlékot vesszük alapul, átlagosan 2,5 árindex-el kalkulálhatunk. Tehát, ha egy heti 70 pengő fizetésű alkalmazott kereseti adója a múltban — a pótdóval együtt — 2 P 33 fillért tett ki, ma a 175 P fizetés után 2,5 × 2,33-t, azaz 5 P 82 fillért kellene fizetnie. A helyzet azonban az, hogy az alkalmazott megfizeti a 70 és 175 P közötti régi progressziót is, összegben kifejezve összesen 16 P 95 fillért. A burkolt adóemelést ennél a kategóriánál közel 200%.

Jellemző adózási rendszerünk irányzatára és gondosságára, hogy a magasabb fizetésű osztályokban ez az emelkedés már sokkal kisebb mértékben érvényesül. Egy vállalati vezető, aki a múltban havi 2500 pengőt keresett és 688 P 80 fillért adott fizetett, a megfelelő 6250 P után most 1722 P helyett 2244 P 71 fillért, tehát már csak 30% kal többet fizet.

Az adóemeléseknek a magasabb fizetésűknél való indokolatlan és igazságtalan csökkentése szemléltetően bemutatva:

Fizetés P-ben	Adó-emelkedés
heti 22.—	310%
40.—	227%
70.—	191%
100.—	161%
150.—	130%
havi 1.000.—	120%
1.500.—	90%
2.000.—	50%
2.500.—	30%
3.000.—	15%
5.000.—	11%
10.000.—	1/2%
10.101.—	—

Ez a táblázat 2,5 árindex-el kalkulál. A való helyzet azonban az, hogy az áremelkedés ennél sokkal magasabb, ennek következtében az adóemelések közötti különbség még a fen-

tiéknél is sokkal szembeötlőbb. Ha az áraknak csak 5—6-szoros emelkedésével kalkulálunk, a kisfizetéseknél mutatkozó adóemelések sok helyen eléri az 1.000%-ot is.

Súlyos mulasztást követ el ezen a téren a pénzügyminisztérium, hiszen a beígért igazságos progresszív rendszer helyett rendszertelen, antiszociális adózást kapunk. Azoknak, akik az ország pénzügyeit intézik, különösen ma, a rendkívül nehéz helyzetben, a legapróbb részletekre kiterjedő gondossággal kellene eljárniok, a gazdasági életben észlelhető minden jelenséggel számolniok kellene és semmiképpen sem hagyhatnának figyelmen kívül az adózásban egy olyan fontos tényezőt, mint az árindex emelkedése.

Különösen súlyossá teszi a gondatlanságot a megoldás egyszerűsége. Hiszen nincsen másról szó, mint hogy — addig is, amíg az ígért új adózási rendszert bevezetik — a jelenlegi adóskálában az adóalapokat és az adóteleket a megfelelő index számmal (minimálisan 2,5) beszorozzák.

Az adójóvedelmek ilyen módon történő csökkentése is pótolható lenne, hiszen köztudomású, hogy a zugpiacok hiánai az adóhatóságok megkerülésével szerzik hatalmas jövedelmeket. Az adóhatóságoknak a rendőrséggel együttműködve kellene ezekben az ügyekben eljárniok és fényt deríteniök a megadózatlan jövedelmekre.

Hajdu Ferenc

Közmunkaügyeket tárgyalja a jog- és pénzügyi-bizottság

Csütörtök délután tartotta első ülését a város jog- és pénzügyi bizottsága. A bizottság a demokratikus pártok 12 kiküldöttjéből állt. Az ülésen résztvettek tanácskozási, de nem szavazati joggal az egyes városi ügyosztályok vezetői.

Az ülés legfontosabb pontja a közmunka-váltás szabályrendelet-tervezet megvitatása volt. Az első általános munkakötelezettség után február 2-án általános munkameg-váltási kötelezettség lépett életbe. Szabályrendelet hiányában azonban eddig nem lehetett a rendelet megszövegezésével szemben büntetést alkalmazni. Ezt a hiányt kívánja pótolni a mostani intézkedés. A tervezet szerint közmunka megváltás alól mentesek a honvédek; akik munkaképességüket hatósági tisztiorvosi bizonyítvánnyal igazolják; a torhesek és azon anyák, kiknek 2 éven aluli gyermekük van.

A középiskolai, kereskedelmi, ipariszkolai és főiskolai hallgatók, ha szegénységi bizonyítvánnyal igazolják saját szülei vagyontalanságát; az 50%-nál magasabb %-os hadirokkantak.

A megváltás összege 1000 pengőn aluli havi keresetnél a kereset 2%-a, 2000-ig 3, 2000-en túl 4% a.

A rendelet megszövegezt 600 pengőig terjedhető pénzbüntetéssel sújtják. A tervezet a városi közgyűlés elé kerül.

Tárgyalta a bizottság az Arany Bika-szálló Rt. beadványát. A szálloda a nagyközönség számára megnyílik, de csak egy rész használható. A napi árakat 55—140 pengőre csökkentik.

Bűnhődjenek

Minden versem egy éles kő
Mit dobhártyáimhoz verek.
Minden versem tűzésző,
Hogy lángoljatok, emberek.

Lángoljatok azért, miért
Mehalni mindig kész vagyok:
A magyar nép szent ügyéért
Ma harcra sorakoztatok.

A magyarnak szabadság kell
És föld. Gyermekeknek kenyér,
Hogy felelősen, fegyverrel
Alljon bosszút a szegényér'!

Rablóinknak segítettünk
Rablóncra fűzni népeket,
Kik miatt így mélyre estünk:
Pusztuljanak a németek!

Német, nyilas népgyilkosok,
A meszesgödörbe velek,
Népünknek szánták e sorsot,
Most végre megbűnhődjenek!

Ósi Sándor

Nyíltan

„— Nem adhatom a leányomat ehhez a jöttment amerikaihoz, akinek az ősei néhány generációval ezelőtt ki tudja miért vándoroltak ki Angliából. Az én leányom ereiben pedig uralkodói vér folyik...”

A zord atya szájából halljuk ezeket a szavakat a „Pusztai királykisasszony” című épületes magyar filmben. Hogy a szomorúságot eloszlassuk, eláruljuk, hogy a jöttment amerikairol természetesen kiderül, hogy áruház király, nincs hát akadály a fiatalok boldogságának s a közönség megnyugodva távozik.

Annál kevésbé nyugodhatunk bele azonban mi. Nem szólva arról, hogy a film — mint kulcsdarab — a fasiszta Albrecht főherceg „szelmi regényét” tárgyalja, nem szólva arról hogy le nem igazolt színész, mint Bilcsi Tivadar, Hajmási Miklós szerepelnek benne, vagy arról, hogy — művészi értékét tekintve — szegénykeznünk kellene előadása miatt, nem nyugodhatunk bele a feudalizmus, a reakció ehhez hasonló szemérmellen propagálásába. Különösen meglepő számunkra, hogy az említett film a MADIS vezetése alatt álló Petőfi mozgóban került színre.

Fel kell ismernünk már végre a színházak és mozok döntő kulturális és propaganda jelentőségét. Minden erőnkkel tiltakoznunk kell a selejtes irodalmi szemetek, burkolt vagy nyílt fasiszta propaganda munkák nyilvánosságra hozatala és terjesztése ellen. Hiszünk abban, hogy a mozi vezetősége csupán meggondolatlanságból mutatta be a filmet, a jövőben azonban elejét kell venni ezeknek a veszélyes meggondolatlanságoknak.

Mindennemű gumiárut készít és javít

Raktáron tart autót, műszaki vizvezeték és kertészeti gumicikket. Ajánlatok békebeli minőségű gumisarkot. Veszék használt autógumit és nyersgumit magas árban. „Orbán” utóda, Péntek József gumiarukészítő- és javítómester, Piacutca 7. szám, az udvarban.

10-15 százalék a földhaszonbér az idén

A földművelésügyi miniszter két rendelete

A földművelésügyi miniszter két rendeletet adott ki, a földhaszonbérletek rendezése tárgyában és a tavaszi mezőgazdasági munkák kézierő szükségletének biztosításáról. A meginduló tavaszi munkának, amelyet a földreform nagyszerű teljesítménye új lendületbe hoz, alapvető biztosítéka ez a két törvény.

Szükségesnek tartja a rendelet, hogy

megoszolják a háborus károsodás a földtulajdonosok és haszonbérletk között, ezért a haszonbérleteknek csak 50%-át kell megfizetniök

a bebizonyíthatóan háborus károsodást szenvedett haszonbérletknek. Vonatkozik ez az esetlegesen még hátramaradt haszonbérletre, azok azonban, akik a bért már megfizették, azt vissza nem követelhetik.

Kérheti a haszonbérlet az 1944—45-ös gazdasági évre, vagy hosszabb időre kötött bérleti szerződés felbontását, vagy pedig a bér mérséklését. Ha a bérbeadóval megegyezni nem tudnak, akkor a községi, vagy városi elöljáróságtól kérhet ideiglenes bérmegállapítást, ha ezt is sérelmesnek tartja magára, akkor panaszával bírósághoz fordulhat.

Kötelező mezőgazdasági munkavállalás

A földművelésügyi miniszter 32.400/1945. számú rendelete intézkedik a mezőgazdasági munkák kézierő szükségletének biztosításáról.

Az a mezőgazdasági munkás, — mondja a rendelet — éves cseléd, aki 1944-ben ilyen minőségben dolgozott, ha munkaejét teljesen igénybe nem vevő kis haszonbérlete nincs, tíz napon belül elszereződni köteles, régi munkahelyén, vagy máshol. További öt napon belül jelentse az elöljáróságnak, ha szerződnie nem sikerül.

Minden gazdálkodó három napon belül (gazdasági vezetőgondnok) jelenteni köteles az 1944—45-ös szegődési év folyamán szolgálatában állott munkások és gazdasági cselédek névsorát és azokét, akiket szegődített, valamint azt, hogy hány munkást (cselédet) kíván még szerződtetni.

Két szobás, konyhas nagyváradi magánházmester elcserelném Debrecenben hasonlóval. Cim: Eröss Lajos-ntca 24.

Aru- és személyfuvarozást Budapestről Debrecenbe vállal Müller Szállító Budapesti megbízásból.

Az elhagyott birtokok, valamint a termelési bizottság által egy évi működésre átadott területek bérösszegének rendezése tárgyában még a következőket rendeli el:

A szántatlan föld kat. holdja után a kishaszonbérletk a termelt termény 10%-át fizessék.

Nyáron, vagy ősz folyamán szántott területek után 10%-át, a kisbirtokosok, akik földjük egy részét művelni nem tudják és átadják a termelési bizottságnak munkáltatásra, szántatlan föld után a termés 15%-át, megszántott föld után 20%-át kapják haszonbérként. Ha ez nem fedezi az ingatlant terhelő köztartozásokat, akkor bér címén a köztartozásoknak megfelelő összeget kell fizetni.

A haszonbér természetben fizetendő,

ha viszont a bérbeadó, vagy a termelési bizottság készpénzt kíván — pénzben, de ha a termény szállítása nehézkes, akkor is megengedhető, a készpénz bér. Nem vonatkozik ez a rendelkezés az árvák, özvegyek, aggok, katonák, hozzátartozóinak megélhetését szolgáló haszonbérletre.

Azt a munkavállalót, aki a fenti értelmű jelentkezési kötelezettségeinek eleget nem tett, kötelező munkaszolgálatra rendeli ki az elöljáróság,

ennek fejében pedig 20%-kal alacsonyabb munkabért kap, mint a vármegye területén megállapított munkabérszeg. Azokkal szemben, akik az elvállalt munkát megtagadják, hanyagul teljesítik, engedetlenek a kötelező munkaszolgálaton alapuló kirendeléssel, az elöljáróság és a rendőrhatalóság a legszigorúbban eljár, adott esetben internálja.

A munkaadó folyó évi április 1-ől szeptember 31-ig terjedő időben nem csökkentheti gazdasági cselédeinek létszámát még akkor sem, ha azért mondana fel, mert a gazdálkodást megnehezítő körülmények kevesebb alkalmazottat tesznek szükségessé.

Ez a rendelet a hatályba lépése előtti felmondásokra is visszahatólag érvényes. Az a földhözjuttatott, akit folyó évi július 1-ig birtokbábelyeznek, kérheti esetleges gazdasági cselédszerződése felbontását az elöljáróságnál. Az elöljáróság a szerződést akkor bontja fel, ha az a juttatott föld megművelésének biztosítására feltétlenül szükséges.

Komm

Megszer

A munkásság értelmiség a lázában ég. Ijuk a híreket vidékünkől sok, a férfias való teljesítő azok, akik de dolgoznak országért, e rendért, ott a sorban, ott a kasság állam műhelyeiben, daiban, vag tőrümaiban.

Hajdúb

Bejelentett a versenyhe a debrece

is a Magyar hajduböszörm vel karöltve. munista Pár Magyarország uagy feladata nalon döntő részét. A föld ugy, mint a küzdelemből sorban a kö társából. A Hajduböszörm lévő 30.000. lasztották mű teréül, annál város közegé fertőző beteg ből nagyon e A kintinó orvosok

legfontosa abba

hogy az egész szűrővizsgálat pet kapjanak állapotokról indíthassák delmet a föld ellen. Nagy

ELJEGYZÉS

(Debrecen), M szilas) eljegye den külön ér

Tóth Péter bet fodrász je

Dr. Gabányi risszaérkezett. palotában.

Dr. Morvay tanársegéd, d. u. 4—6-ig

Angol óvoda tása Kölesey-u

Közönetnyil Judit úrnőnek

fejezem ki az tegek nevében,

tegye, T. M. sabb áldását reája, legyen nyek megváltó gény betegjei.

Ügyeletes

Április 14— szarvú (Kossy Király) (Vámo

Kommunista orvosok is csatlakoznak a májusi versenyhez

Megszervezik Hajdúmegeye közegészségügyét

A munkásság és a szocialista értelmiség a májusi verseny lázában ég. Egyre másra kapjuk a híreket városunkból és vidékünkől az áldozatvállalások, a férfias erőfeszítések kiváló teljesítményeiről. Mindazok, akik nemcsak hisznek, de dolgoznak is az új Magyarországért, egy új társadalmi rendért, ott állnak már a csatasorban, ott dolgoznak a munkásság államának jövőjét építő műhelyeiben, üzemeiben, irodáiban, vagy orvosi laboratóriumaiban.

Hajdúböszörményi példa

Bejelentették csatlakozásukat a versenyhez,

a debreceni kommunista orvosok

is a Magyar Kommunista Párt hajdúböszörményi szervezetével karöltve. A Magyar Kommunista Párt a demokratikus Magyarország felépítésének nagy feladataiból minden vonalon döntően akarja kivenni részét. A földreformból éppen úgy, mint a fasiszmus elleni küzdelemből, de nem utolsósorban a közegészségügy javításából. A debreceni orvosok Hajdúböszörményt a 20 km-re lévő 30.000 lakosú várost választották működésük első színteréül, annál is inkább, mert a város közegészségügyi állapota a fertőző betegségek szempontjából nagyon elhanyagolt.

A kitünően képzett szakorvosok

legfontosabb feladataikat abban látják,

hogy az egész lakosság alapos szűrővizsgálatával pontos képet kapjanak az egészségügyi állapotokról és azonnal megindíthassák az erőteljes küzdelmet a fertőző betegségek ellen. Nagyszabású egészség-

ügyi propagandát indítanak, népszerű felvilágosító előadásokkal, ugyanakkor nagyarányú gyűjtőakciót szerveznek, hogy a hiányos felszerelésű hajdúböszörményi egészségügyi intézményeket megsegítsék.

Díjtalan vizsgálatok

A vizsgálatok természetesen, valamint az előadások teljesen ingyenesek. Ugyancsak teljesen díjtalanul vállalták a nagy anyag feldolgozását, amelyről természetesen elsősorban a tisztelő orvosnak, de a népjóléti minisztériumnak is időnként részletes jelentést tesznek.

Az áldozatvállalás akkor is dicsérendő, ha utasításra vagy felszólításra történik. Legnagyobb mértékben megbecsülendő azonban az az önkéntes példaadó munkavállalás, amelyet a hatalmas teljesítményt kívánó, égető közegészségügyi problémákat megoldani akaró feladatra vállalkozó fiatal orvosok önként nyújtanak. A helybeli hatóságok és a

Kommunista Párt minden erejével támogatja

és elősegíti munkájukat. Örömmel és büszkeséggel adunk hírt mi is munkájukról és közöljük nevüket, hogy példaadásukkal további megmozdulásra serkentésért értelmiségünket a nagy májusi versenyben való részvételre. Részt vesznek az akcióban dr. Pongor, az Augustus szanatórium főorvosa és dr. Sirály, a szanatórium alorvosa, dr. Király Kálmán, a bőr- és nemibeteg klinika tanársegéde, dr. Halberg Gyula, a szemészeti klinika vezető orvosa, dr. Adler Péter, a fogászati klinika tanársegéde és dr. Radó György, a hajdúböszörményi nemibeteg gondozó intézet újonnan kinevezett vezető orvosa.

SZAKSZERVEZETI HIREK

A kisüzemekben és az üzemen kívül dolgozó timár- és cipész munkások április hó 16-án, hétfőn délután 5 órakor a szakszervezeti székházban okvetlen jelenjenek meg. Vezetőség.

A MÁV nyugellátottak tagértekezletet tartanak kedden, április 17-én délelőtt 10 órakor a szakszervezeti székházban.

Felhívás. A debreceni házfelügyelők szakszervezetének vezetősége nyomatékosan felhívja a Debrecenben élő összes házfelügyelő figyelmét, hogy a szervezetbe való beiratkozás végett folyó hó 15-én, vasárnap délután 2 órakor Arany János-utca 2. szám I. emeletéig ki kell jönni a szervezetbe, mert későbbi panasszal, vagy hogy „nem tudtam, hol van a szakszervezet” hiába is próbálkozik, nem veszi tudomásul a vezetőség.

Felhívjuk a debreceni népzene-szakszervezetének tagjait, hogy ma, vasárnap reggel 9 órára hangszerrrel együtt jelenjenek meg a Csokonai-színház színpadánál.

A magántisztviselők szakszervezete április 15-én, vasárnap délután 2 órakor taggyűlést tart. Igazoláshoz szükséges kérdőíveket osztunk szét; csak az lehet tagja a szakszervezetnek, akit az igazoló bizottság leigazol.

A szellemi munkások szakszervezetének összes bizalmiái április 16-án délután 1 órakor Arany János-utca 2. szám alatt fontos ügyben ülést tartanak.

A nevelők szakszervezete április 18-án, szerdán délután fél 5 órakor taggyűlést tart. Előtte ugyanakkor a szakszervezetek székházában délután 4 órakor választmányi ülést tartunk.

A magyar mérnökök és technikusok (első ipariskolát végzetek) szabad szakszervezete debreceni bizottsága felhívja a debreceni és hajdúböszörményi mérnököket és technikusokat, hogy nyilvántartás végett lehetőleg személyesen vagy levélben jelentkezzenek a Magyar Államépítészeti Hivatal helyiségében (Ferenc József-út 24. sz. I. em.) a hivatalos órák alatt, 8-2-ig.

A Szakszervezeti Szeminárium közbejött akadály miatt e héten elmarad; hétfőhöz egy hétre, 23-án, a szokott időben lesz megtartva. Felkérem az Egyesült Kefegyárak volt tisztviselőit és üzemi bizottságát, hogy hétfőn délután fél 4 órára jelenjenek meg az Arany János-u. 2. szám alatti párhelyiségben.

Felhívások

KERESÜNK festeni, rajzolni tudó fiatal embereket május elseji feliratok elkészítésére. „Néplap” propagandaosztály.

Az 1945. évi január hó elseje előtt jelentkezett tanérok az igazoló nyilatkozataikat hivatalomban (Bethlen-utca 14. szám) sürgősen vegyék át. Tanfelügyelő.

Felkérem a Debreceni Általános Munkás-, Egyetértés-, Iparos-, Kossuth-, Városi-, Petőfi-, Kereskedők dalárdájának vezetőjét, hogy április hó 15-én délelőtt 11 órakor a Rákóczi-utca 30. szám alatti helyiségben nagyon fontos ügy megbeszélése miatt, kivétel nélkül pontosan jelenjenek meg.

Nyomatékosan felhívom a város közönségét, hogy a házak udvarán felhalmozott szemetet ennek a hirdetésménynek megjelenésétől számított három napon belül szállítsassa el, vagy pedig a házak udvarán ássa el oly módon, hogy az elásott szemét felett legalább 70 cm magas földréteg legyen. Aki ennek a rendelkezésnek nem tesz eleget, vagy pedig a szemetet, épületrömléket stb. közterületre (utakra, utcákra) hordja, az 600 pengőig terjedhető pénzbírsággal fog sújtani és ellene az internálási eljárás lefolytatása végett is intézkedést teszek. Polgármester.

Dr. Naményi Gyuláné gyorsíróiskolájában, gépirőskolájában április 4-én tanfolyamkezdés. Piac-utca 58. II. em. (Linoleum-ház.)

Pártélet

A Magyar Kommunista Párt közli, hogy ösztágygyűlését hétfőn, 16-án d. u. 4 órakor tartja a Petőfi moziban. Napirend: Május 1. előkészítése.

A KOMMUNISTA PÁRT Bőszörményi-úti szervezete április 15-én délelőtt 10 órakor tagértekezletet tart. Pontos megjelenést kér a vezetőség.

HIREK

Nyilatkozatok és bejelentő lapok

Most másodszor írunk a témáról. Úgy látszik, az illetékes közeget még mindig nem lehet felrázni, hogy a demokratikus Magyarországon a „vallás”-rovat szükségtelen és magánügy.

Ismét előttünk fekszik egy honvéd panaszos levele, amelyben legjellegesebben tiltakozik a demokratikus hadsereg „Nyilatkozat”-ának „apja vallása”, „anyja vallása” és „vallás”-rovatai ellen. Teljesen igaza van. Mi ez? Talán a régi fajelmélet csökevénye? Vagy pedig merő kíváncsiság? Nem hisszük, írja a honvéd, tudjuk, hogy ez is, mint annyi más, a reakció egyik fajta kapálózása. Követeljük, hogy tűnjön el ez a rovat annak kitalálójával együtt a

magyar porondról. A hit mindenkiné magánügye, kinőtünk a fasiszta barbarizmusból, amely az embereket vallásuk szerint ítélte meg. A vallás sem előny, sem hátrányt nem jelenthet. Vonatkozik ez úgy a katonára, mint a polgári személyekre. Nem lüünk előtéléteket a demokratikus Magyarországon. Mindenki annyit ér, amennyit tud és amennyit dolgozik.

A rendőrségi bejelentő-lapon is szerepel a vallási rovat. Erre is ugyanaz vonatkozik, mint az előbbi esetre. Budapestben, Miskolcon nem szerepel már. Mi az, Debrecen talán más országban fekszik, mint a főváros?

A DEBRECENI REFORMÁTUS EGYHÁZ előadássorozatában vasárnap délután 5 (öt) órakor a Kollégium Oratóriumában dr. Juhász Nagy Sándor egyházi főjegyző tart előadást „Egyház és állam” címen. Belépődíj nincs.

A Kuria ideiglenes vezetésével Valentiny igazságügyminiszter Jakab Mihályt, a legfelsőbb bíróság volt másodelnökét bízta meg. A budapesti Tábla vezetője Alföldy Béla, a Tábla elnöke lett.

Felozlatják a fasiszta irányú sportegyesületeket. A legfelsőbb öös sporttanács legutóbbi ülésén kimondta, hogy a fasiszta irányú sportegyesületeket azonnali hatállyal felozlatja, vagyonukat pedig zár alá helyezi. A már felozlatott MOVE és leveinte sportegyesületek mellett a MAC és BBTE működését is betiltotta. Ugyancsak felozlatja az FTC-t is, amelynek demokratikus alapon való újjáalakítását remélte el.

Nem igazola a Rádió igazoló bizottsága K. Halász Gyulát, a volt műsor-igazgatót, mert a Sztójay-kormányt teljesen kiszolgáltta.

A sopronkőhidai fogházba hurcolt foglyok nagy része kiszabadult. Névsoruk még nem ismeretes, de mintegy harmincan már útban vannak Budapest felé. Ezek között van Jávor Pál is.

Feljelentették zsidóvagyon elrablásért Turvölgyi (Turmayer) Albertet, a zsidóvagyon kormánybizlosságának vezetőjét, aki a beszoiglatott zsidóvagyonból saját vagyonát gyarapította.

Bajesi-Zsilinszky Endre meggyilkolásának főbűnősei között szerepel Váczy György, volt népképviselő, aki Bajesi-Zsilinszky Endre mentelmi jogának felfüggesztése ügyében az előadó bectelen szerepére vállalkozott. Mentelmi jogának felfüggesztése után végezték ki Bajesi-Zsilinszkyt Sopronkőhidán. Váczy György 1000 holdas szolnokmegyei birtoka most felosztásra kerül. A birtok egy részét házhelyeken osztották ki és itt új községet létesítettek Bajesi-Zsilinszky-falva néven.

Közlöm a város lakosságával, hogy a fegyverszüneti egyezmény értelmében a Magyarország területén található minden ingatlan- és ingóvagyon — beleértve az értékeket, készpénzt, kőveteléseket, amely

a német államnak, német állampolgárnak, vagy olyan személynek képezi tulajdonát, aki Németország területén, vagy Németország által megszállt területen állandó jelleggel lakik — az országból kivinni nem szabad. Ezeket a vagyon tárgyakat sem kizajátítani, sem élközötti, vagy halálesetre szóló jogügylet útján, más személyre átruházni nem lehet. Mindenki köteles a birtokában vagy birtoklásában lévő fönt felsorolt vagyon tárgyakat 10 nap alatt a pénzügyigazgatóságnál írásban bejelenteni. Aki a bejelentési kötelezettségének nem tesz eleget, vagy a felsorolt vagyon tárgyak eltitkolásához másnak segítségét nyújt, sikkasztásnak tekintendő büncselekményt követ el. Polgármester.

Figyelemzteti a Földigénylő Bizottság mindazokat, akik földigényüket bejelentették, hogy az Októberházán már április hó 16-tól, hétfőtől kezdve mérk a földeket. Ezen ingatlanból mintegy 400 debreceni lakos földigénylő juthat földhöz s a kiosztásra kerülő, nagyon jöminőségű földekben felül itt minden feltétele megevan annak, hogy rövidesen egy virázó telepes község létesüljön. (Vasútállomás, kövesút.) Az eddigi tapasztalat azt mutatja, hogy az igénylők jörése közvetlen a város alatt kiosztásra kerülő földekből akar földhöz jutni, ami az igénylők nagy számát tekintve egyrészt kivihetetlen, másrészt ez a földreform gyors végrehajtását is hátráltatja. Ezért felhívja a bizottság az igénylők figyelmét, hogy ne idegenkedjenek az ohati birtokon való település gondolatától s menél többen jelentkezzenek itt igénylők kiégítése végett, nehogy a nagy válogatásban majd kimaradjanak Földigénylő Bizottság.

SPORT

Felkérem a DMTE hírközött, hogy április hó 18-án, kedden délután fél 5 órakor tartandó edzésen az Ipariskola tornatermében pontosan jelenjenek meg. Gulyás.

DMTE—HMTE labdarúgómérkőzés lesz ma délután fél 3 órai kezdettel a DVSC pályán. A fővárosi játékosokkal megerősített böszörményi munkáscsapat komoly ellenfele lesz a kitünő debreceni gardának. Utána 4 órakor a DVSC II—Dohánygyár FC csapatai találkoznak barátságos mérkőzésen.

A DMTE alanti játékosai a DVSC pályán 2 órára jelenjenek meg: Szöllösi, Tömösvári, Légrádi Elek, Gere, Kozma, Nagy, Halász, Diményi, Bánfai, Béres, Kiss, Sarkadi.

ELJEGYZÉS. Balogh Katóka (Debrecen), Mayer Ferenc (Rét-szilás) eljegyezték egymát. (Mindenkülön értesítés helyett.)

Tóth Péter ács és Borsos Erzsébet fodrász jegyesek.

Dr. Gabányi Orr-, gége-, fülorvos risszaérkezett. Rendel a Püspöki-palotában.

Dr. Morvay Stefánia egyetemi tanársegéd, fogszakorvos rendel á. u. 4—6-ig Rákóczi-u. 13. sz.

Angol óvoda és iskolások tanítása Kölcsey-u. 16.

Köszönetnyilvánítás: Dr. Csák Judit úrnőnek hálás köszönetem fejezem ki az összes szegény betegek nevében, én, a legrégibb betegje, T. M. Istennek a legmagasabb áldását és szeretetét kérem rája, legyen továbbra is a szegények megváltója. Tisztelettel: Szegény betegjei.

Ügyeletes gyógyszertárak:

Április 14—20-ig: „Arany Egyezarvó” (Kossuth-u. 8.) és „Mátyás Király” (Vámosbörzei-út).

HALÁLOZÁS. Polgár Kegyes István gazdálkodó 75 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap délután 2 órakor lesz a díszravatalozóteremből. Gyászolják: Bánatos felesége, gyermekei, menyei, vejei, unokái, nászai, testvérei, sógorai, sógornői és a kiterjedt rokonság. Lakás: Faragó-u. 6. Gebauer temetkezési vállalat.

Hegedűs József ny. rendőrfelügyelőhelyettes temetése szombat d. u. órakor volt a Köztemető II. A. ravatalozóterméből. Lakás: Irén-u. 44. Dankó temetkezés.

Özv. Papp Ferenéné sz. Vass Juliánna 71 éves korában elhunyt. Temetése kedden d. u. 4 órakor lesz Köztemető II. A. ravatalozóterméből. Lakás: Huszár Gál-u. 4. sz. Dankó temetkezés.

HIRDETMÉNY

A 30300/1915. F. M. számú rendelkezésben biztosított jogom alapján a mezőgazdasági munkálatok sürgősségére tekintettel a vasár- és ünnepnap munkaszünetet a mezőgazdaságban további intézkedésig felfüggesztem. Polgármester.

Ipartestületi közlemény

Felhívás az iparosokhoz. Az Ipartestület hivatali helyiségei céljára a Piac u. 28. I. emeleti helyiséget kapta meg.

A kőművesmesterek szakosztálya április hó 16-án, d. u. 3 órakor taggyűlést tart.

A képesített ácsmesterek szakosztálya április hó 16-án, hétfőn délután 11 órakor Piac-utca 28. I. em.

A fodrászszakosztály elnöksége a munkavállalókkal kötött meg egyezmény alapján értesíti a n. érdemű közönséget és a szakosztály tagjait.

A szakosztály elnöksége.

Magyar asszonyok! Leányok!

A 101. vöröskeresztes hádikórház megkezdte működését. Beteg katonáink azonban vagy üres ágyon, sodronyon, szalmán fekösznek, mert nincsen ágy, matrac, lepedő és pokróc.

Az adományokat a régi 6. sz. honvéd helyőrségi kórház parancsnoksági irodába kérjük eljuttatni (Pozsonyi ut 3. szám).

Kórházparancsnokság.

Felelős szerkesztő és kiadó: DR. TARISKA ISTVÁN.

Szerkesztő: VILÁG MIKLÓS

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Debrecen, Ferenc József-út 28. sz.

II. emelet. Telefonszám: 254.

Előfizetés egy hónap P 20.—

negyedévre P 60.—

Nyomatott a „Szabadság” nyomda- és kiadóvállalat körforgógépe

Debrecen, József kir. herceg-u. 16

Felelős nyomdaigazgató: MÉNES JÁNOS.

Öt darab belga nyúl, ketreccel eladó. Monostorpályi-út 26. 200

Lovát keresek megvételre. Kigyó-utca 36. Ablakon kopogni. 205

Finom baracklekvárt adok cukorért. Malvin-u. 50. 207

Fűtőadok zsírért. Vendég-utca 61. 215

Kiadó istálló, kamara azonnal. Kigyó-utca 31. 221

Bellegelő 321. alatt 22 hold föld azonnal kiadó. Kétmalom 14. 227

Egy közepertmetű férfi tavaszi kabátért élelmet adok. Thaly Kálmán-u. 4. Hármát csengetni. 228

Kiadó üzlethelyiség — kocsmának, műhelynek vagy fűszerüzletnek mel- lőkhelyiségekkel. Sámsoni- út 83. 229

Monostorra keresek tár- sáts és fuvarost egy méter fához. Csonka-u. 8. 233

Szemüvegeket, kerete- ket, optikai cikket minden mennyiségben vesz Cse- rép látáserész. Piac-u. 24. 240

Öt hold föld felébe kiadó. Bellegelő 26. Sám- soni útfélen. 241

Duplatokos ajtó, ablak eladó. Meszena-utca 13. szám. 260

Zongorák hangolását, javítását szakzerűen vég- zem. Szintén vonóshang- szerek javítását. Vonó szőrzését olcsó áron vég- zem. Tanté, Varga 15. 263

Kereket, használtat — szekerekhez veszek, esetleg lisztért. „Kerek” jellegre kiadóba. 265

30 hold szántóföld Kis- hegyesen kiadó. Kétszoba, konyha, kamara, tanya- val, gazdasági épületek- kel. Kigyó 36. 271

Vennék egy jókarban lévő női varrógépet és egy gyerek sportkocsit. — Ajtó-utca 18. II. ajtó. 276

Világos férfi öltönyért adok egy pár karikagyű- rűt. Cím a kiadóban. 277

Szivattyú, 220 woltos motorral egybeépítve, el- adó. Cseh Lajos, Piac 56. 379

Gyapjúfonal van eladó. Tanító-utca 14. szám. 380

Eladó jókarban lévő négykerékű kézikocsi és egy üsthá. Berek-u. 2. 283

Vetőmaggal 16 hold föld a Kishegyesen felebe kiadó. Mester-utca 21. Kovács János. 293

Kiadó Kiszepesen öt és fél hold föld felébe, tanyával. Veres-utca 4. 233

Kiépített lépeket adok méhcsaládjáért. Lónyai-utca 31. sz. 7. ajtó. 141

Angórafonást tanítok, szórt veszek, fonót ke- resek. Magoss György-tér 28. 291

Uj női cipőt, ruhát, ka- bátot, kerékpárt adok — élelmiszerért. — Magoss György-tér 28. 290

Öndöd Kádár-dűlőbe 19 hold föld tanyával fe- lebe, Vedres-dűlőbe 16 hold föld felébe kiadó. Ugyanott 8 hold tengeri részre törésre kiadó. Ér- tekezni Bel'án-u. 26. sz. 162

Öt darab belga nyúl, ketreccel eladó. Monos- torpályi-út 26. 200

Lovát keresek megvételre. Kigyó-utca 36. Ablakon kopogni. 205

Finom baracklekvárt adok cukorért. Malvin-u. 50. 207

Fűtőadok zsírért. Ven- dég-utca 61. 215

Kiadó istálló, kamara azonnal. Kigyó-utca 31. 221

Lugasnak hároméves gyökéres szőlővessző el- adó. Dómsódi 27. Wo- laffka-telep. 274

25 hold föld felébe — vetőmaggal és teljes gaz- dasági berendezéssel ki- adó. Hajó-u. 14. 243

Eladó egy Columbia táskagramafon, 50 darab új lemezzel Csillag-utca 12. szám alatt. 246

Rövid, márkás zongor- rárt és táska-írógépet ve- zsek. Illatszertár, Piac 64. 247

Rövid keresztűros, — márkás zongorát megve- telre keres Fábán Meg- dellháza, Piac-utca 43. 249

Élőfa kivágásához je- lentkezőket kérem. Varga 21. 253

Mindenmü fonást vál- lalok. Szappanos-utca 6. 254

Cimbalom eladó. Má- tyás király 14. Csapóker. 257

Kiadó Szepes 23. sz. 23 hold föld feles bér- letbe. Kigyó-u. 31. 258

Apafai megállónál 1800 négyszögöl szántó haszon- bérbe adom. Meszena-utca 13. szám. 259

Kártolást, fonást első- rendű gyapjúval vagy nagy munkabérrel meg- fizetjük. Termelőképek jelentkezőkkel délutánon- ként. FAVORIT, Csapó- utca 24. 210

Mély babakocsi bérbe- vehető. Cím a kiadóban. 286

Uj rekamie fotel, hen- cser zsírért, szalonáért, cukorért és más éle- lemért eladó. Kandia 15. Keresztépület jobbra. 287

Zongorát, pianinót, he- gedűt, mindenféle hang- szerárút veszek, eladok, javítok. Batthyány-u. 1. Emeleten. Tanczer. 288

Veszek egyezerkettőszáz sima használt vagy új tetőfedő cserepet. Bolon- utca 8. 261

Női ruha szalonom he- lyiségét megosztanám fe- hernemű vagy fűzőssel. Stampf varroda, Piac 30. 284

Hármas ruhaszekrény, asztali spór, konyhaszek- reny, asztali eladó. Hat- van-utca 42. 285

Női ruha, fehér gyapjú- szövét, 38-as női félcipő eladó. Püspöki palota II. em. 11. Ugyanott kert — részben használatra kiadó. 282

Tehén, közel ellős, el- adó. Értekezni Diófa-utca 19/b. 296

Eladó alighasznált re- kamie. Létai-út 14. 300

Eladó egy kétaknás fe- hér csempen kályha. — Zrínyi-utca 12. 303

Eladó egy kétszemélyes funéros ágy. Vass Pál- utca 15. Tócskert. 127

Dísznőt tartásra felesle elvállalok. Cím a kiadó- ban. 328

Keresek feles dinnyést és tehenet tejhozamra vagy megvételre. Somo- gyi, Arany János-u. 31. 328

Mozaiklapok, Aholit- lemezek, fűrészpapor- gácsal kapható a Deb- receni Műgyárnál. — Fürdő-utca 2. 328

Elvesztett bőröndöm- ben lévő személyi okmányaim megtalálóját kérem, hogy okmányaimat jutalom el- lenében Jaszinszky Lenke Orosháza, Csokonai-u. 13. sz. címre ajánlott levél- ben küldje el. 281

Veszek és eladok

szoba, konyhabútort, re- kamie, tolelt székeket, szőnyegeket, férfi-és női oundakabátokat, férfi- és női ruhaneműeket, író- és varrógépet, gramofon- lemezeket.

Mezei Gyula

Vörösmarthy-utca 12. (Rákosi Jenő-utcából nyílik).

2000 négyszögöl első- rendű földhöz, kövesút- hoz közel, feles dinnyést keresek. Lakást adok. — S. Szabó Sándor, Veres, Bihar megye. 124

Rövid keresztűros má- rkás zongorát megvételre keres Fábán Modell- háza, Piac-u. 43. 850

Eötvös-utca környékén bérbevennék magános házat, javítását vállalom. Cím: Eötvös-utca 8. 156

Keresek szabad udvart, lakással. Ajánlatot Cso- konai-u. 34. alá, első ajtó. 198

Használt ingóságokat, bútort, varrógépet, gram- mafont, háztartási cikke- ket veszek és eladok. Ta- kács észeres, Csapó-u. 39. Úzlet. 220

Elsőrendű zongorát bérbead a Zsidó Szövet- ség. József kir. herceg- utca 51. 231

Zsirt adok egy magas- szárú 27-es alighasznált fehér cipőért és elcserél- nek és jókarban lévő 12 évesnek való Bocska- ruhát 10 évesre valónak. Egy 38-as nyári bőrtalpú szandált elcserélek egy 36-ossal és zsirt adok egy képezes alakra való világ- os tavaszi kabátért. — Dembinszki-u. 28. 214

Keménykalapot veszek. Baráth, Széchenyi-u. 7. 294

Elepen 22 hold föld kiadó. Értekezni Diófa- utca 19/b. 295

Békebeli új fekete női ruhaszövet eladó. Ferenc József-út 28/c. III. em. 299

Mérleg- és súlyjavítás, vétel, csere, eladás. Kan- tor mérlegüzemben. Zsák- utca 11. sz. Hatvan-utca mellett. 718

Jó állapotban lévő Kóla József-féle tangóharmó- nika iskolát veszek, Szot- yori Nagy Viktor, Hat- van-u. 13. I. em. 194

Eladó egy 3-4 m. ke- leti perzsa. Ugyanott bo- roshordók. Árpád-tér 35. 187

Mindenféle gyapjút és angóraszórt veszek. — Eötvös-utca 8. 153

Keresek gyümölcsös- kertet bérbe vagy felébe a város közelében. Aján- latot Csokonai-u. 34. sz., első ajtó. 199

Mindenféle bombarútt bútorokat veszek. Teleki- utca 6. 182

Mozaiklapok, Aholit- lemezek, fűrészpapor- gácsal kapható a Deb- receni Műgyárnál. — Fürdő-utca 2. 328

Elvesztett bőröndöm- ben lévő személyi okmányaim megtalálóját kérem, hogy okmányaimat jutalom el- lenében Jaszinszky Lenke Orosháza, Csokonai-u. 13. sz. címre ajánlott levél- ben küldje el. 281

Női varrógépet, bobint keresek megvételre. Tö- rök Bálint-utca 5. szám. 298

195 hold ebresi földre részes — társakat ke- resek. — kator, vetőmag, lakás van. Jókai-utca 38. szám. 128

Egy szép nyári ruha- anyagot elcserélek fekete ruha anyagért. Táto- utca 26. szám. Nyilas- telep. 150

Ondódon Perc-dűlőben 37 hold tanyával kiadó. Cukorrépa eladó. Varga- utca 25. 174

Ismertlen tettes 8-án éjjel elvitt egy sötét pejkételes kanca csikót. — Ismertető jele D. V. 78. Bal farán T. S., bal szemén hályog. Értesítés Jánosi-utca 3. vagy Bel- legelő 434. Nyomrave- zőt díjazok. 176

76 hold Kismacson fe- lesbe vagy bérbe, esetleg többeknek kiadó. Varga- utca 3. 99

Két óriás belga bak- kal pároztatás Tóth fes- től, Sámsoni-út 31. 119

Mindenféle gyapjút és angóraszórt veszek. — Eötvös-utca 8. 153

Kerékpár-, varrógép- javítás, kerékpárt, varrógépet eladok, veszek és becserelek. Karsai műse- rész, Magoss György-tér 9. 213

Cipőt veszek, eladok és cserélek, használtat is. — Ókrós, Sas-utca 1. 109

Fejős kecskét megve- teltre keresek. Gróf Lei- ninger-u. 8. sz. Fazekas Károly. 217

Aranyat, brilliánsot, ezüstöt, órákat magas áron veszek. Blattner, Csapó 83. sz. 899

Két óriási belga bak- kal pároztatás. Tóth fes- től, Sámsoni-út 31. 119

Szappannakvaló zsira- cskót szappanra becsere- ek, Nagy szappanos. — Berek-u. 3. 48

Vagyonmentő (Bádogos utca 1. sz.) vételre keres bútorokat, vázákat, nyr- péket, órákat, modern hálóbútorokat, porcellán és étkezésleket, féhérne- műt, ágyneműt, férfi és női ruhákat. 613

Használnunk békebeli pamutból foszlány st p- polót, műrostmentes, ki- adós, amíg van. Favorit, Csapó 24. 865

Sertést, szarvasmarhát legmagasabb napi áron vásárolok. Vadász László Miklós-u. 43. 10

Kibombázott órák, mun- kaasztal, mérleget, szer- számkokat, alkatrészeket keres megvételre. Homok kert. Domahídi-u. 17. 687

Pénzbefektetésre legjobb a Vágóhid és Konzerv- gyárnál lévő telekből venni. házhelyken, ipar- telepek engedélyezve, — gyümölcsösök igen al- kalmos, még van néhány paccella, Simonyi-útnál két házhely. Vannak eladó házaim belvárosban és kertésghelyen, bomházott is, kiépített hízaló a vágó- hídnál. Keresek vevőim részére házakat, telkeket, lehet bombarútt. Czeg- lédi ingatlanforgalmi iro- da, Szent Anna-utca 42. 272

A MAGY

A föl bizo

feladatai

rasztkézre

végződnek

form, mely

mokrácia

földolgan

a talmi-fö

lyet az elle

tott végre

A mag

nem a nag

telen dara

földműves

az egész n

A mag

földreform

vasztság, a

választottja

bizottságok

nem a föl

a népellene

ságai, a bü

Es végü

mokrácia a

rehajtása

magakra h

tökösokat

ellenforrad

formja” utá

megsegíti

codni fog

daságilag

Horthyék

végrehajtás

se törődött

vagy nem

Sőt, a nagy

szolgálóik

örömmel

vergődik a

szerezés,

hogyan csú

alól és jut

kezére még

parcella is,

cíós rendsz

Az 1921-es

hozzújtatott

rek hagyta

mert a n

törlesztés,

hiányt agy

Ennek mo

megismétlő

nem fog

Biztosíték

munkásokzt

gátja a pa

reformert v

támogatni

gának ber

Biztosíték

Kommunist

egész ereje

hatalmát la

venni, házhely

telepek engedélyezve,

gyümölcsösök igen al-

kalmos, még van néhány

paccella, Simonyi-útnál két

házhely. Vannak eladó

házaim belvárosban és

kertésghelyen, bomházott is,

kiépített hízaló a vágó-

hídnál. Keresek vevőim

részére házakat, telkeket,

lehet bombarútt. Czeg-

lédi ingatlanforgalmi iro-

da, Szent Anna-utca 42.

272

Zászló

272

272

272

272

272

272

272

272

272

272